

μαρμαρυγὰς αὐτοῦ ὁ θεὸς τῆς γῆρας ἀστήρ, καὶ ἡ ἀγρὴ τῆς ἐνθαρόνσεως τῶν φιλομούσων οὐ παύεται φωτίζουσα τὸν ἀτέμωρα καὶ τρικυμώδη πλοῦν τῆς φιλολογικῆς ἡμῶν ὀλκάδος.

Τὸ πρόγραμμα τῆς πορείας ἡμῶν ἐστὶν τὸ αὐτὸ συμπληροῦντες τὰς ὑπὸ τῆς πείρας ὑποδειχθείσας ἡμῖν ἐλλείψεις διὰ τῆς φιλομοῦσον καὶ εὐγενοῦς ἡμῶν ὑποστηρίξεως, προβαίνομεν θαρραλέοι εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου ἡμῶν, ἐπιχαλοῦμενοι ἐπὶ τούτῳ τῇ ἀρτί.ληγῇ τῆς Θείας Προνοίας φανοῦμεν τὸ θεασίσιον ἐκεῖνο τῶν εὐκλεῶν προγόνων ἡμῶν «Σταγόνες ὕδατος πέτρας κοιλαίνουσι θαρσεῖν χρῆ, τάχα κεν αὖριον ἄμεινον ἔσεται».

Ἐν Πειραιεὶ κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 1885.

Δ. Κ. ΣΑΚΕΔΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ ΒΕΡΓΚΙΟΥ¹

Ἀναγράψαντες τὰ χρήσιμα περὶ τοῦ δευτέρου τόμου τῆς Ἑλληνικῆς γραμματολογίας τοῦ Θεοδώρου Βεργκίου², ἦν ὡς μετατάφιον ἔκδοσιν προαγεῖ εἰς φῶς ὁ ἐν φιλολόγοις εὐδόκιμος Hinrichs, κατ' ἀκολουθίαν ὀφειλομένην νὰ ὑποτυπώσωμεν διὰ βραχυτάτων ἦν ποιοῦνται κρίσιν οἱ περὶ τῶν τοιούτων μάλιστα ἐπαίοντες καὶ περὶ τοῦ τρίτου τόμου, τοῦ ἀπολιπόντος τὰ πιστότητα περὶ τὴν λήξιν τοῦ παρεληλυθότος ἔτους. Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος λοιπὸν τόμος πρὸς τινι προσθήκῃ εἰς τὸν δεῦτερον (ἀπὸ σελ. IX—XI) περιέχει τὴν ἐπιχειρησὶν τῆς τραγωδίας. Καὶ εἰσαγωγή μὲν εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν οὐσίαν τῆς δραματικῆς ποιήσεως τῆς τε τραγωδίας χωρεῖ μὲχρι τῆς σελίδος 174, τὸ δὲ λοιπὸν τοῦ τόμου, οὗ ἡ ἐπιγραφή «Die Tragoedie»³ διακροῦσι τρία μέρη, ὧν πάλιν προτέτακται διεξοδικὴ εἰσαγωγή (ἐκ σελ. 175—252). Ἐν τέλει δὲ τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῆς ὑπάρχει ἀνακεφαλαίωσις (σελ. 248 κ. ἐ.). Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει ἐξετάζονται αἱ ἀρχαὶ τῆς τραγωδίας (Ὀλυμ. 61—69), τουτέστιν ὁ Θέσις, ὁ Χαρίλαος, ὁ Πρατίνος, ὁ Φρύνηος, ὁ Πολυφράδμων καὶ ὁ Ἀριστίας. Εἶτα δ' ἐπιτελεῖται ἡ ἐποχὴ τῆς ἀκμῆς ἀπὸ τοῦ α. ἔτους τῆς 70 μέχρι τοῦ γ', τῆς 93 Ὀλυμπιάδος, ἐν ἣ διαστέλλονται τρία τμήματα: I) ὁ Αἰσχύλος σελ. 277—356, II)

1) Th. Bergk. Griechische Litteraturgeschichte. Dritter Band aus dem Nachlass herausgegeben von Gustav Hinrichs. Berlin, 1884. εἰς τὸν σελ. 620. τιμὴ 7 μάρκων. 2) ἐν φυλλαδίῳ τοῦ περιοδικοῦ Ἀπόλλωνος κατὰ μῆνα Αὐγούστου 1884.

3) ἡ Τραγωδία.

ὁ Σοφοκλῆς σ. 356—465 καὶ III ὁ Εὐριπίδης σ. 465—601. Τούτοις ἐπονται ἐν συναρῇ οἱ τραγικοὶ δευτέρως καὶ τρίτης τάξεως μέχρι ἰσλίδος 619. — Τὸ τρίτον τμήμα τελευταῖον περιλαμβάνει τὴν μετέπειτα ὑπαρξίν τῆς τραγικῆς ποιήσεως (ἐν σελ. 619—620) ἀπὸ Ὀλυμ. 94—120, ὅτε ἀπαντῶσι τὰδε τὰ ὀνόματα Ἀστυδάμας¹ ὁ πρεσβύτερος καὶ νεώτερος, Σοφοκλῆς καὶ Εὐριπίδης ὁ νεώτερος καὶ ἄλλοι. Καὶ τοὶ ὁ ἐν Βερολίῳ καθηγητῆς κ. Bruchmann προσέειπε τῷ ἐκδότῃ κ. Hirichs διὰ τὸ ἐπιμελεῖς τῆς ἐργασίας τὴν αὐτὴν εὐλογίαν, ἧς κατηξίωσεν αὐτὸν καὶ ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ δευτέρου τόμου καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐκδηλοῖ τὴν χαρὰν αὐτοῦ ὅτι ἡ τοῦ Βεργκίου ἐργασία ἤδη νῦν πρόκειται πλήρης, ὅμως οὐδὲ τὸ παράπαν παύρηται ἐν αἰγῇ τὴν λύπην ὅτι πάλιν κορμὸς μόνον εἶναι καὶ ὅτι ἀπαγορεύεται ἡμῖν νὰ ἔχωμεν ἴσια ἴσια παρὰ λόγιον οἷος ὁ Βεργκίος ἐναιὶαν καὶ συντελεσμένην ἔκθεσιν τῆς ἑλληνικῆς γραμματολογίας· διότι ἐν πρώτοις ἐλλείπει ἐν τῷ προκειμένῳ τόμῳ ἡ ἐπηκριβωμένη πραγματεῖα τῆς Ὀρεστιάδας (τῆς ἀριγνώτου τετραλογίας τοῦ Αἰσχύλου, ἦν ὡς γνωστὸν συναπαρτίζουσιν ὁ Ἀγαμέμνων, οἱ Χορηφοί, αἱ Εὐμενίδες καὶ δῖα σατυρικὸν ὁ Πρωτεύς) ἡ συζήτησις περὶ τῆς Ἠλέκτρας τοῦ Σοφοκλέους καὶ πλείονων δραμάτων τοῦ Εὐριπίδου. Τὸ δὲ σπουδαιότερον ὀλίγη ἡ ἐργασία παρατηρεῖται ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ πεζοῦ λόγου, ὅστις περιληφθήσεται ἐν τῷ τετάρτῳ τόμῳ, ἐν ᾧ δημοσιευθήσεται καὶ ἡ κωμῶδία. Παρεκτός τούτου μικροῦ δεῖν οὐδὲν μὲνθάνει ὁ ἀναγνώστης περὶ τῶν φυλετικῶν καὶ διαλεκτικῶν σχέσεων. Ἐν τούτοις ὁ γλωσσικὸς τύπος τῆς τραγωδίας ὑπετυπώθη εἰς γενικὸν χαρακτήρα. Ἀπανταχοῦ δ' ἡ ἔκθεσις ἐκπρέπει ἐπὶ δυσίαν ἀρεταῖς. Πρῶτον ὁ Βεργκίος παρέχει ἐνδελεχῶς τὰς πηγὰς, ὅπερ πολῦτιμον καθίσταται παντὶ ἀναγνώστη διαφερόντως δὲ τῷ μέλλοντι νὰ διερευνησῇ τὰς ἀναριθμὰς λεπτομερείας καὶ πρὸς τοῦτο ὁ τρίτος οὗτος τόμος διδῶσι πολλαπλὴν ἀφορμὴν. Δεύτερον εἶναι φανερόν ὅτι ὁ συγγρα-

1) Χάριν τῶν πολλῶν μεταγράφων ἐν τῇ ὑποσημειώσει ταύτῃ τὰ δέοντα περὶ τῶν προσημειωθέντων ποιητῶν ἐκ τοῦ ἡμετέρου τεύχους τῆς ἑλληνικῆς γραμματολογίας (ἧτις τὴν ἀγαθὴν συμπεριληφθεῖσα ἤδη ἐν τῷ προγράμματι τῶν Γυμνασίων διδάσκαται). Λοιπὸν 1) Ἀστυδάμας ὁ πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Μορσίου ἀξιοῦται ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ διακροῦσιν εὐδοκίμους. Κατὰ Σουίταν συνέθεσαν οὗτος 240 τραγωδίας, ἀλλὰ μόνον ἐπιγραφαὶ τινῶν δραμάτων καὶ ἐν ἐπιγραμμά σῶζεται. 2) Ἀστυδάμας ὁ νεώτερος μνημονεύεται καὶ αὐτὸς ὡς τραγικός. Πάντες δ' οὗτοι οἱ ποιηταὶ οὐ μόνον συνδέονται ἀλλήλοις διὰ συγγενείας, ἀλλὰ συναποτελοῦσιν ἴδιον σύμπλεγμα. Καὶ τοὶ μετὰ μεγάλῃ τῆς εὐσεβείας ἔχονται τῶν μεγάλων προγόνων, οὐδὲν ἔττον στεροῦνται ἀνατιλέκτως τοῦ πνεύματος τοῦ Αἰσχύλου. Εὐτυχῶς ἐσώθη ἀξιοσημειώσιμον μνημεῖον τῆς δραματικότητος τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ποιητικῆς σχολῆς, διότι ἡ τραγωδία Πρῆσος ἡ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Εὐριπίδου παραδοθεῖσα συντίθη πάντως ὑπ' ἐνὸς τῶν διδασκῶν τούτων τοῦ Αἰσχύλου. 3) ὁ Σοφοκλῆς ἔγγονος τοῦ ὁμωνύμου ποιητοῦ καὶ ὁ νεώτερος Εὐριπίδης ἀνεψιὸς τοῦ ὁμωνύμου τραγικοῦ ἦσαν μὲν κληρονόμοι μεγάλων ὀνομάτων, ἀλλὰ ὡς ἐκ τῶν ἐφημέρων ἐργασιῶν αὐτῶν ἐξήρουν μόνον εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν τῆς σκηνῆς.

φεὺς ἐν μέσῳ τῶν ἀρχαίων λεπτομερειῶν δὲν περιορᾷ τὸ πνεῦμα τοῦ ὅλου, οὕτως ὥστε ὁ ἀναγνώστης καὶ ἂν μὴ ἄλλως ἐμελλε νὰ μάθῃ τι περὶ τῆς ἑλληνικῆς γραμματολογίας, οὐδὲν ἔττον εὐρίσκει ἐν τῷ συγγραμμάτι αὐτῷ πολυμάθειαν οὐχὶ νεκράν, ἀλλὰ ζωηροτάτην ἐνέργειαν καὶ ἐκθεσιν. Τὸ ὅτι δὲ ὁ Βεργκίος ἀφίσταται γραμματολογικῶν ὑποδηλώσεων ἔργων τῶν ἄλλων δὲν φαίνεται ἀρεστόν. Πιθανῶς ὁ λόγος ζητητέος ἐν τούτῳ ὅτι αὐτὸς οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ τὸ ἴδιον ἔργον εἰσὶν πρὸς ἐκτύπωσιν, ὅπερ καταδεικνύται ἐκ τινῶν μικροῦ λόγου ἀξίων καὶ ἐξ ἐπαναλήψεων. Πιθανῶς πάλιν τοῦτο νὰ ἦτο πρόθεσις ἡ πολὺ μᾶλλον συνήθεια τοῦ Βεργκίου. Πλὴν ἀλλ' ὅμως ἀνομολογητέον ὅτι ὡς τὸ πλεῖστον ἐμόχθησεν οὐ μόνον ὅπως ἐμπειώσῃ τὰ γεγονότα, ἀλλ' ὅπως παρακολουθῇ καὶ τὰ αἴτια τῶν φαινομένων. Ἐνίοτε εὐκτόν ἀποβάνει νὰ ἔχη τις ἐπιτελεστέρας εἰκασίας παρ' αὐτοῦ διότι δὲν δύναται νὰ ἦναι ἡ ἐντολὴ ἐνός συγγραφέως ὅπως ἐν οὐδεμίᾳ μορῇ ποιῆται ὑποθέσεις ἢ ὅπως ἐγκαταλείπῃ αὐτὰς ἀνεκφράστους. Ἐν ᾧ τὴν ἀνησυχιέστεραν διάθεσιν τῆς τραγωδίας. (ἐν σελ. 109) ἀπὸ τοῦ δ'. ἔτους τῆς 89 Ὀλυμ. συσχετίζει πρὸς τὸν χαρακτήρα τοῦ δημοσίου βίου, ὁρίζει διὰ τὴν μορφήν τῆς τραγωδίας (σελ. 106) ὑπὲρ τὸ δέον καθολικὸν λόγον. Ἀποφαίνεται δὲ ὅτι ὡς ἐξῆς «τὸ ἑλληνικὸν δράμα, ὡς ἐκπηγάζει ἐκ τεχνικῆς ἐλάσεως, οὕτω καὶ τηρεῖ εὐσταθῆ ἐν παντὶ χρόνῳ τὸν τύπον τοῦ συνδεδεμένου λόγου». Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν καθόλου, περὶ δὲ τῶν καθ' ἕκαστα μνημονευτέα τὰδε α) ὁ Βεργκίος δὴλα δὴ πιστεύει ἐν σελ. 49) ὅτι γυναῖκες καὶ παιδιὰ, μάλιστα γυναῖκες μόνον μετ' ὀλίγων ἐξαιρέσεων, οὐδεμίαν εἴσοδον εἶχον εἰς τὸ θέατρον β) ἀποδέχεται τὴν πεπλατωμένην πρόληψιν περὶ τοῦ ὅτι ἐπαθλον τῶν δραματικῶν ποιητῶν ἦτο τρίπου, ἐν ᾧ ἡ τιμητικὴ αὐτῇ ἀμοιβὴ προσενέμετο μᾶλλον τοῖς λυρικοῖς γ) τὸ μοναδικὸν παραδειγμα ἐλευθέρως ἐπινοήσεως τοῦ τραγικοῦ μύθου παρέχει ὁ Ἀγάθων¹, ὁ δὲ Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῶν δὲν κρίνεται ὑπὸ τοῦ συγγραφέως προσκριθητέος εἰς τὸ εἶδος τοῦτο ἀτε ἀπανταχοῦ ἀποκλίνων εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ μύθου δ) ὁ Βεργκίος ἐξαιρεῖ ὅτι ὁ χορὸς ἐν τῇ ἀρχαιοτέρῃ τραγωδίᾳ οὐδαμῶς παρέμενεν ἀμέτοχος τῆς τραγικῆς πράξεως καὶ ὅτι ἐν ἐπιγενεστέροις καιροῖς κατὰ τὸ μᾶλλον, ἢ ἔττον κατέστη ἰδιαιτέρως θεατῆς (ἰδ. σελ. 216) ε) παρὰ πᾶσαν τὴν πρόδον τῆς σκηνογραφίας τῆς τραγωδίας ἡ μεταλασπέπεια κατέστη ἔτι μᾶλλον, μετριωτέρα (σ. 44 καὶ

1) Καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ γραμματολογικοῦ ἡμῶν τεύχους σημειώμεθα τὰ ἐξῆς περὶ Ἀγάθωνος «Ὁ ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ ἀλλήθως εὐρεῖται πεποιτισμένος ποιητῆς εἶναι ὁ Ἀγάθων υἱὸς τοῦ Τισαμενοῦ, ὅστις γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις τῷ 419 π. Χ. ἐώρτασε τὴν πρώτην δραματικὴν νύκην ἐταί 416 καὶ πρὸ τοῦ 405 μετέβη εἰς τὸν ἐν Μακεδονίᾳ Ἀρχιλάον. Ἐπιτὰ τραγωδία ἠκριβώθησεν τὰς ποιήσεις αὐτοῦ, ἐν αἷς τὸ ἄνοθος. Εἰ καὶ εἰς τοὺς δεξιὸς ποιητῆς καταλεγόμενος ὁ Ἀγάθων, ὅμως δὲν ἦτο ἀπληλαγμένος μικρολόγου τρόπου καὶ παρεκτός τούτου ἐστέραιτο τῆς προσηκούσης δραματικότητος τοῦ ἐνδελεχῶς προβιβάσει τὴν τραγικὴν ποιήσιν.»

250) ε) Πρὸς τεκμηρίωσιν περὶ τοῦ ὅτι ἡ ἀλλοτρίωσις μουσικῆ ἔχει τι διεγερτικὸν ἐρεῖδεται ἐπὶ τοῦ τέλους τῶν Πολιτικῶν τοῦ Ἀριστοτέλους VIII 7 S. p. 1342 B. 2.

«Διὸ καλῶς ἐπιτιμῶσι καὶ τοῦτο Σωκράτει τῶν περὶ τὴν μουσικὴν τινες, ὅτι τὰς ἀνειμένας ἀρμονίας ἀποδοκιμάσειεν εἰς τὴν παιδείαν, ὡς μεθυστικὰς λαμβάνων αὐτάς, οὐ κατὰ τὴν τῆς μέθης δύναμιν (βακχευτικὸν γὰρ ἢ γε μέθη ποιεῖ μᾶλλον), ἀλλ' ἀπειρηκίας. Ὡστε καὶ πρὸς τὴν ἐσομένην ἡλικίαν τὴν τῶν πρεσβυτέρων δεῖ καὶ τῶν τοιούτων ἀρμονιῶν ἀπεισθαι καὶ τῶν μελῶν τῶν τοιούτων ἔτι δ', εἰ τίς ἐστι τοιαύτη τῶν ἀρμονιῶν, ἢ πρέπει τῇ τῶν παιδῶν ἡλικίᾳ, διὰ τὸ δύνασθαι κόσμον τ' ἔχειν ἄμα καὶ παιδείαν, οἷον ἡ λυδιστὴ φαίνεται πεπονηταὶ μάλιστα τῶν ἀρμονιῶν.»

Τελευταῖον τὸ ὄνομα τῆς τραγωδίας ἐξετάζει ἐν σελ. B. καὶ 259.

Ἐν Λευκάδι κατὰ Μάρτιον, 1885.

N. ΠΕΤΡΗΣ.

Ἀξιότιμη κόρις Διευθυντά.

Ἐλπίζω ὅτι θὰ τύχῃ παρ' ὑμῖν φιλοξενίας ἢ περὶ «χριστιανῆς γυναικός» πραγματεία τοῦ Ἀγγλοῦ ἐπισκόπου, ἦν ἀποστέλλω ὑμῖν πρὸς δημοσίευσιν. Τὴν μεταφράσιν τῆς πραγματείας ταύτης ἡ ἀναλαβούσα αὐτὴν ἀξιότιμος κυρία, ὡς μοι εἶπε προφορικῶς, ἐκρίνει ἐπιεικῶς διὰ τὴν ἀτυχῆ ῥοπήν, ἦν παρ' ἡμῖν δυστυχῶς λαμβάνουσι τὰ τοῦ γυναικείου φύλου. Τὴν ἰδέαν ταύτην, πιστεύω, δὲν θὰ ἀμφισβητήσωσιν οἱ ἀναγνώσοντες. Ἡ μεταφράσασα ἐκ μετριοπροσῆνης δὲν ἠθέλησε νὰ τεθῇ τὸ ὄνομα αὐτῆς, ὡς ἐγὼ νομίζω ἀδίκως. Διότι τὴν μεταφράσιν ταύτην ἐπεχείρησε χάριν τῶν παρ' ἡμῖν δεσποινίδων, ὑπὲρ ὧν οὐδέποτε ἐπαύσατο μεριμνώσα. Πιστεύω δὲ ὅτι τὸ ἔργον κατὰ μείζονα ἀξίαν, ἐὰν γίνῃ γνωστὸν εἰς τὰς νεαρὰς Ἑλληνίδας ποῖα ἐκ τῶν γυναικῶν ἐφρόντισε νὰ παρασχῇ εἰς τὰς ἑμαῖς αὐτῇ ἀνάγνωσμα ὠφέλιμον καὶ τερπνόν, ἀλλὰ κυρίως δεικνύον τί ἀκολουθοῦσαι αἱ γυναῖκες δύνανται ἀκόπως καὶ ἀθροῦτως νὰ φθασοῦν εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, ἄφ' οὗ ἡ ἐν χεῖρσι ὁδὸς ὀλοὴν ἀπομακρύνει αὐτάς. Ἐν ἀρχῇ ἡ πραγματεία φαίνεται σκοτεινὴ, εἶτα ὅμως οὕτω λαμπρῶς πάντα φωτίζονται, ὥστε τὸ ὄμμα μένει θαυμάσιον ὑπὸ τοῦ φωταυγοῦς θαύματος τοῦ παρεχομένου εἰς τὴν ἐξεικονιστὴν τῆς γυναικός. Εἶθε αἱ σελίδες αὐταὶ νὰ ἦναι γόνιμοι καὶ ἀποτελεσματικοί.

Δέξασθε τὴν δῆλωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Φεβρουαρίου 1885.

Σ. ΜΑΓΓΙΝΑΣ.

Σημ. Διευθ. Ἀπόλλωνος. — Ἐκφράζοντες τῷ εὐγενεστάτῳ καθηγητῇ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Σ. Μαγγίνας τὰς εὐγνωμόνας ἡμῶν εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ εὐμενείᾳ ἀποστολῇ τῆς ἀνωτέρου δη-

μοσιευμένης έμβριθεστάτης πραγματείας, εύχαιρίτως γνωρίζομεν τοίς ήμετέροις αναγνώσταις και ιδίαι ταίς φιλομούσαις αναγνώστριάις του «Απόλλωνος» ότι ή εκ του άγγλικου μεταγλώττισις τής έν λόγω πραγματείας όφείλεται τώ γλαφυρώ και πεφωτισμένω καλάμω τής έλλογιμωτάτης και έν γραμμακσιν διαπρεπεστάτης δεσποινίδος Μπέση Ε. Μάσσωνος διευθυντριάς του έν Αθήναις άριστου παρθεναγωγείου του άειμνήστου Χίλλ.

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ ΓΥΝΗ
ΚΑΙ
Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ
ΥΠΟ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΟΥΕΡΔΣΟΤΕΡΘ Δ. Δ.
Επισκόπου του Λιγκαλιού εν τή Αγία

Διά τουτο όφείλει ή γυνή εξουσίαν έχειν επί τής κεφαλής διά τούς άγγέλους (Α' Κοριν. κεφ. ι. 10).

Ο Αποστόλος Παύλος γράφει τήν Έπιστολήν ταύτην έν μεγάλης τινός πόλεως πρός άλλην—έν τής Εφέσου, πρωτεύουσης τής Ασίας, πρός τήν Κόρινθον, πρωτεύουσαν τής Αχαΐας. Έν μέν τώ πρώτω μέρει τής έπιστολής ταύτης μέμφεται αυτοίς επί διχονοίαις και προτρέπει αυτούς εις τήν Ενότητα. Κατόπιν προχωρεί εις άπάντησιν έρωτησεών τινων άς τινας άπηθύβουν αυτοί· και τρίτον, διδίδει προσταγματά τινα πρός επανόρθωσιν καταχρήσεών τινων επικρατουσών έν τή Εκκλησίαι τής Κορίνθου.

Τό μέρος τουτο τής Έπιστολής πληροῦται διδασκαλίας έν πάσης εποχής τής Εκκλησίας, ώς άποδεικνύον τās αληθείς αρχάς τής θρησκευτικής μεταρρυθμίσεως. Δεικνύει δέ διά παραδειγματών, ότι ει ποτε συμβή διαφθορά είτε κατά δόγμα είτε κατ' έθος εις Εκκλησίαν τινά, ούκ έστι χριστιανική σοφία ή καταστροφή του φθειρομένου, άλλ' ό αληθής θρησκευτικός Επανορθωτής επανέρχεται εις τās αρχικάς ιδέας, οίαι τίθενται έν τή Αγία Γραφή, και έν τώ νόμω τής Φύσεως και τώ του Λογικού, και ζητεί τήν πρώτην καθίδρυσιν και τόν σκοπόν του έφθορότος, και ούτω προσπαθεί ν' άπομακρύνη τήν κατάχρησιν, επαναφέρων τήν πρώτην χρήςιν αυτού. Τουτο δέ έπραξεν έν τώ ένδεκάτω κεφαλαίω τής πρώτης πρός Κορινθίους έπιστολής. Έποίησε δέ τουτο εις δύο σπουδαίας περιστάσεις (α) ώς πρός τήν θέσιν και τὰ καθήκοντα τής Χριστιανής γυναικός (β) ώς πρός τόν τρόπον τής μεταδόσεως τής Αγίας κοινωνίας. Αρχεται δέ από του πρώτου τουτων, και περί αυτού μέλλομεν νά πραγματευθώμεν. «Θέλω δέ ήμάς ειδέναι (λέγει) ότι παντός άνδρός ή κεφαλή ό Χριστός έστι κεφαλή δέ γυναικός ό άνήρ... πας

άνήρ προσευχόμενος ή προφητεύων, κατά κεφαλής έχων, κατασχύνει τήν κεφαλήν αυτού· πάσα δέ γυνή προσευχόμενη ή προφητεύουσα άκατακαλύπτω τή κεφαλή κατασχύνει τήν κεφαλήν εκυτής· έν γάρ έστι και τό αυτό τή έξυρμημένη ει γάρ ού κατακαλύπτεται γυνή, και κειράσθω· ει δέ αίσχρόν γυναικί τό κειράσθαι ή ξυρσάσθαι, κατακαλυπτέσθω· άνήρ μέν γάρ ούκ όφείλει κατακαλύπτεσθαι τήν κεφαλήν, εικών και δόξα Θεου ύπάρχων· γυνή δέ δόξα άνδρός έστιν· ού γάρ έστιν άνήρ έν γυναικός, άλλά γυνή έξ άνδρός· και γάρ ούκ εκτίσθη άνήρ διά τήν γυναίκα, άλλά γυνή διά τόν άνδρα· διά τουτο όφείλει ή γυνή εξουσίαν έχειν επί τής κεφαλής διά τούς άγγέλους· πλην ούτε άνήρ χωρίς γυναικός, ούτε γυνή χωρίς άνδρός, έν Κυρίω· ώπερ γάρ ή γυνή εκ του άνδρός, ούτω και ό άνήρ διά τής γυναικός, τὰ δέ πάντα εκ του Θεου.

Τοιαῦται εισιν αι λέξεις του Αποστόλου Παύλου. Παρατηρήσατε τήν σοφίαν του Αποστόλου· επανέρχεται εις τās πρώτας αρχάς, αρχόμενος άπ' αυτής τής κτίσεως. Αναφέρεται εις τήν κτίσιν του Αδάμ, υπό του Θεου, και εις τήν κατασκευήν τής Εύας έξ αυτού· «και γάρ ούκ εκτίσθη άνήρ διά τήν γυναίκα, λέγει, διότι ή γυνή δέν ύπήρχεν οτε εκτίσθη ό άνήρ» άλλά ή γυνή διά τόν άνδρα, οστας ήδη εκτίσθη. Η κτίσις τής γυναικός έγινετο κατόπιν τής του άνδρός· διέφερον αυτού και κατά τόν τρόπον, ό άνήρ ήδη επλάσθη κατ' εικόνα και δόξαν Θεου· επλάσθη έν χοός από τής γής· και ό Θεός ένεφύσησεν εις τό πρόσωπον αυτού πνοήν ζωής, και έγινετο ό άνθρωπος εις ψυχήν ζωσαν (Γεν. β'. 7), ή δέ γυνή έλήφθη έν του άνδρός. Η υπαρξίς αυτής ού μόνον ήτο ύστερα τής του άνδρός, άλλά και έξ αυτού παρήχθη. Επλάσθη μετά τόν άνδρα, έλήφθη έν του άνδρός και διά του άνδρός. Και τότε προσθέτει ο Αποστόλος Παύλος, «διά τουτο όφείλει ή γυνή εξουσίαν έχειν επί τής κεφαλής διά τούς άγγέλους».

Και εις άλλα χωρία ώσαύτως, ό Αποστόλος αναφέρεται εις τήν ιστορίαν τής Κτίσεως, ώς εις θεμέλιον τής διαδοχής αυτού περί τής θέσεως και των καθηκόντων τής Χριστιανής γυναικός.

Ούτω πρός τόν Επίσκοπον τής Εφέσου γράφει «Γυνή έν ήσυχία μανθανέτω έν πάση ύποταγή· γυναικί δέ διδάσκειν ούκ έπιτρέπω, ούδε αυθεντείν άνδρός, άλλ' είναι έν ήσυχία. Αδάμ γάρ πρώτος επλάσθη, ειτα Εύα (Α' Τιμοθ. β'. 11). Και εις άλλο χωρίον λέγει «Αί γυναίκες ήμών έν ταίς εκκλησίαις σιγάτωσαν· ού γάρ επιτέτραπται αυτοίς λαλείν, άλλ' ύποτασσεσθαι, καθώς και ό νόμος λέγει (Α' Κοριν. ιδ' 34).

Επικαλείται δέ τόν Νόμον, δηλαδή, τήν ιστορίαν τής Κτίσεως εις τήν Γένεσιν και εις τήν σειράν τής αρχαίας Λευιτικής οικονομίας, ήτις δέν επέτρεπεν εις τήν γυναίκα νά εκτελή ούδέν ιεραικόν έργον είτε έν τή ιερὰ σκηνή, είτε έν τώ Ναώ.

Ας ανακαλώμεν εις τήν μνήμην, Τις έστιν ό όμιλων διά του Αποστόλου. Τό Πνεύμα τό Άγιον του Θεου έστι. «Οκω, λέγει· ό Αποστόλος Παύλος έν τή έπιστολή ταύτη—δηλ.

είμαι πεπεισμένος.— «Κάγω Πνεύμα Θεου έχειν» (Α' Κορ. ζ'. 40) και páλιν.

«Α και λαλούμεν, ούκ έν διδασκαίς ανθρωπίνης σοφίας λόγους, άλλ' έν διδασκαίς Πνεύματος Αγίου,» (Α' Κορ. β' 13). «Θεν άς έρωτώμεν λοιπόν, τίς έστιν ή σημασία των λέξεων τουτων του Αποστόλου.

Διά τουτο όφείλει ή γυνή εξουσίαν έχειν επί τής κεφαλής διά τούς άγγέλους. Η λέξις ήν μεταχειρίζεται ένταῦθα έστιν εξουσία. Και ποιείται χρήςιν τής λέξεως ταύτης εις πλέον των είκοσι πέντε άλλων χωρίων έν ταίς έπιστολαίς αυτού· και εις άπαντα τὰ χωρία ταῦτα σημαίνει ύπεροχήν.

Ας λάβωμεν, π.χ. τό δέκατον τρίτον κεφαλαίον τής πρός Ρωμαίους έπιστολής. Τό κεφαλαίον τουτο θα παράσχη ήμίν τήν καλλίτεραν εξήγησιν του παρόντος χωρίου «Πάσα ψυχή εξουσίαις ύπερεχούσαις ύποτασσεσθω· ού γάρ έστιν εξουσία ει μη άπό Θεου· αι δέ ούσαι εξουσίαι, υπό του Θεου τεταγμέναι εισιν. «Οστε ό αντίτασόμενος τή εξουσίαι τή του Θεου διαταγή άνθέστηκεν.» (Ρωμ. ιγ'. α' β') Εκεί ή λέξις έστιν ή αυτήώς ένταῦθα, δηλ. εξουσία ύπεροχή. Και έξ ανάγκης έπεται τό συμπέρασμα τουτο· ότι αι γυναίκες όφείλουσι νά έχωσι τās κεφαλάς αυτών κεκαλυμμένας έν τή Εκκλησίαι. Βεβαίον ότι έν τώ κάλυμματι τής κεφαλής αυτών ύπάρχει τό σημειον τής εξουσίας ήν αυται αι ιδιαι έχουσι και ότι άπορρίπτουσαι τό κάλυμμα τουτο άποβάλλουσι τήν εξουσίαν εκείνην. Αλλά πώς (δύναται τις νά έρωτήσῃ) συμφωνεί τό λεχθέν τουτο μετά τής συνεχείας; πώς συνάπτεται μετά τής σειράς του λόγου του Αποστόλου; Ας σκεφθώμεν. Ποία λοιπόν ή αληθής σημασία τής λέξεως, ήν ένταῦθα ό Αποστόλος μεταχειρίζεται, δηλ. εξουσία.

Ποία ή ετυμολογία τής λέξεως; Σημαίνει νόμιμον εξουσίαν άπορρέουσαν έξ ύψηλότερας τινός πηγής, ήτις δύναται νά παρέχη τήν ύπεροχήν. Η ετυμολογία τής λέξεως εξουσία ή ύπεροχή άποδεικνύει τουτο. Σημαίνει υπαρξίς (ούσία) παραγομένη και άπορρέουσα έξ άνωτέρας τινός ύπαρξεως. Η σημασία αυτη εύτυχώς έπεξηγείται υπό του Απ. Παύλου έν τώ δεκάτω τρίτω κεφαλαίω τής πρός Ρωμαίους Έπιστολής, όπου προτρέπει εις τό καθήκον τής ύποταγής πρός τās άνωτέρας Δυναμεις. Έπί τινων βάσεων διακαττόμεθα εκεί να ύποτασώμεθα εις τās Πολιτικάς Αρχάς; Ουχι· διότι εισιν ανεξάρτητοι Δυναμεις, ουχι· διότι εισιν αυθύπαρκτοι· ουχι· διότι εισιν άνωτέρας παντων. Ουχι· βεβαίως· διότι ύπάρχει εις ύψηλότερος αυτών Αλλά διότι αι ύπάρχουσαι Δυναμεις λαμβάνουσι τήν αρχήν αυτών από τόν Θεόν· και εκ του Θεου. Δέν είναι ούσαι άλλ' εξουσίαι. Η ούσις πάσης νομιμού επιγειου ύπεροχής παρχεται άπορρέει έξ ύπερτάτης τινος ούρανιου πηγής και αρχής πάσης εξουσίας· δηλ. αυτης τής Θεότητος· ΑΟ γάρ έστιν εξουσία ειμή άπό Θεου» λέγει ό Αποστόλος Παύλος· «και δέ ούσαι εξουσίαι υπό του Θεου τεταγμέναι εισιν· οστε ό αντίτασόμενος τή εξουσίαι, τή του Θεου διαταγή άνθέστηκεν.

«Θεν άς έρωτώμεν νύν τόν λογισμόν τουτον εις τās πρό

ήμων λέξεις. «Διά τουτο όφείλει ή γυνή εξουσίαν έχειν επί τής κεφαλής διά τούς άγγέλους». Αλλά διατί; Παρατηρήσατε τό προηγούμενον. Διότι ή υπαρξίς αυτης παρήχθη. Και τί λέγει ό Αποστόλος άνωτέρω; «ού γάρ έστιν άνήρ έν γυναικος, άλλά γυνή έξ άνδρός.» ή υπαρξίς αυτης προέρχεται εκ τής ύπαρξεως αυτού. Η υπαρξίς αυτης έστιν εξουσία· τις εκ τής ούσιαις αυτού. Η Εύα επλάσθη εκ του Αδάμ. Έλήφθη δέ εκ τής πλευράς αυτού. Και ειπεν ό Αδάμ «τουτο έστιν οσπου έν εκ των οστών μου, και σάρξ εκ τής σαρκός μου.» (Γεν. β'. 23) Και πρός άνάμνησιν τουτου έδόθη έν αρχή τό όνομα αυτης· αυτη κληθήσεται γυνή (Jshak), ότι εκ του άνδρός αυτης έλήφθη» (Jsh. Γεν. β'. 23). Η γυνή έστιν έξ άνδρός. Η δ' υπαρξίς αυτης εκ τής ύπαρξεως αυτού· παρχεται έξ αυτού, εξαρτάται άπ' αυτού. Η εξουσία αυτης, έξ αυτού έστι. «Θεν τό λογικόν συμπέρασμα τουτου έστιν, ότι ή γυνή ήθελεν άπωλέσει τήν εξουσίαν, δύναμιν, και αξιοπρέπειαν αυτης, εάν λησμονούσα ότι εξουσία έστιν, ήξίοντο νά ήναι ούσία, δηλ. ανεξάρτητος υπαρξίς· τότε έλαττοί μόνον και ταπεινοί αυτην. Έάν δέ απέβαλλε τό σημειον και τεκμήριον τής εκ του άνδρός παραγωγής αυτης, και τής άπ' αυτού εξαρτήσεως και ύποταγής, όπερ εκδηλούται διά του επί τής κεφαλής κάλυμματος, ως λέγει και αυτός ό Αποστόλος, εάν προσεύχηται και προφητεύη άκαλύπτω τή κεφαλή, κατασχύνει τήν κεφαλήν εκυτης. Διότι τό κάλυμμα αυτης έστιν, ούτως ειπείν, τό στέμμα τής αξιοπρείαις αυτης, τό δείγμα τής ύπεροχής, τό διάδημα τής εξουσίας. Αναδράμομεν επί τό παραλλήλον ήμών—τό των πολιτικών Αρχόντων. «αι δέ ούσαι εξουσίαι υπό του Θεου τεταγμέναι εισιν. Η εξουσία αυτών εκ τής Αύταρχίας του Θεου παρχεται.

Τό στέμμα, όπερ έστι τό κάλυμμα, τής βασιλικής κεφαλής έχον επ' αυτού τόν σταυρόν, δεικνύσιν εύτυχώς τήν αληθειαν ταύτην. Και τουτο ώσαύτως δηλοῦσιν επί των νομισμάτων «Dei gratia» Έλέω Θεου. Τό δέ στέμμα, τό σύμβολον τής εξουσίας έστιν ώσαύτως τεκμήριον ύποταγής· άποδεικνύει ότι ή βασιλική εξουσία συνίσταται έν τή πρός τόν Θεόν ύποταγή. «Dis te minorem quod geris, imperas» λέγει επιτυχώς ό έθνικός ποιητής. (Horat. 3, φδ. vi, 5) Η των ήγεμόνων αυτοκρατία θεμελιούται επί τής εις τόν Θεόν ύποταγής. Αλλ' όμως αν οι βασιλεις άπορρίπτωσι τήν αρχήν ταύτην, εάν δέν αναμνησθωνται ότι ή βασιλική αυτών υπαρξίς παρχεται εκ τής του Θεου Μοναρχίας· και αξιοῦσιν εκυτους ανεξαρτήτου ύπαρξεως και θεωρῶσιν εκυτους ως οντας επιγειους Ισραήλ. Έάν συντρίψωσι τήν χρυσήν άλυσσον τήν συνδέουσαν τήν εξουσίαν αυτών πρός τόν θρόνον του Θεου· εάν αναλαμβάνωσι τήν ιδιότητα τής αυθύπαρξεως, ήτις άνήκει μόνον εις τόν Αιώνιον, τόν Οντα τόν «Υψιστον έν ύψηλοίς κατοικούντα εις τόν αιώνα.» (Ισα. ζ'. 15). Η εάν καταχρώνται τήν δύναμιν αυτών διά τής χρήσεως αυτης παρά τήν θέλησιν και τόν Λόγον του Θεου, έξ ου ή εξουσία αυτών άπορρέει, τότε ούαι αυτοίς και ούαι τώ λαώ αυτών. Ζητούν

τες τὴν αὐτοπαρξίαν, ἀπόλεσαν καὶ αὐτὴν τὴν ἀρχὴν καὶ πρώτην αἰτίαν τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν. Εἶναι ὡς ἐλαφρόν τι πτίλον παραδεδρομένον ἐνθεν κακείθεν ὑπὸ τοῦ ἀστάτου ἀνέμου τῆς θελήσεως τοῦ δήμου καὶ θὰ ᾔηται τὸ παίγιον τῶν ἀτάκτων κυμάτων τῶν δημοσίων ἐπαναστάσεων.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν γυναῖκα. Λαμβάνει δὲ αὐτὴ τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς ἐκ τοῦ ἀνδρός, καὶ διὰ τοῦ ἀνδρός ἐκ τοῦ Θεοῦ.

Εἰσὶν ὡς ποταμοὶ ἀποκεκλεισμένοι τῆς πηγῆς αὐτῶν ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀφῆρη.

Τὸ δὲ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, δι' οὗ διακρίνεται, τοῦ ἀνδρός, ἐστίν, ὡς διδάσκει ὁ Ἀπόστολος τὸ διατεταγμένον σημεῖον τῆς ἐκ παραγωγῆς φύσεως αὐτῆς καὶ παραγωγῆς. Εἶναι τὸ στέμμα αὐτῆς καὶ ἀπεικονίζει τὴν δύναμιν αὐτῆς· διότι τεκμήριον τῆς ὑποταγῆς αὐτῆς ἐστίν.

Ἡ δὲ γυνὴ ἔχουσα τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐκ τοῦ ἀνδρός, ὅς ἐστιν εἰκὼν Θεοῦ, καὶ παράγουσα ἐξ αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς, ὀφείλει νὰ φέρῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὸ ἔμβλημα ἐκείνης τῆς παραγομένης ὑπάρξεως καὶ ὑποτεταγμένης ἐξουσίας. Τὸ ἔμβλημα τοῦτο ἐκείνης τῆς ἐξουσίας, ἣτις διὰ τοῦ ἀνδρός πρὸς αὐτὴν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ παρέχεται, προνόμιον καὶ καύχημα αὐτῆς ἐστίν. Διότι ὁ ἀνὴρ, λέγει ὁ Ἀπόστολος, εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ ἐστίν, ἡ δὲ γυνὴ δόξα τοῦ ἀνδρός.

Ὅθεν τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς ὁμοίον ἐστίν ἀγίῳ σημεῖω, δοθέντι αὐτῇ ἐκ τῆς αυτοκρατορικῆς θελήσεως αὐτοῦ τοῦ Βασιλέως τῶν Βασιλείων, καὶ ἔχον ἀρχὴν ἐξ αὐτῆς τῆς κτίσεως. Ἡ αὐθεντικὴ ἀπόδειξις ἐστὶ τῆς εὐγενείας αὐτῆς, τὸ γνήσιον σύμβολον τῆς δυνάμεως, τὸ ὡς βασιλικὸν στέμμα τῆς δόξης αὐτῆς. Ἐκ τούτου εἰκάζει ὁ Ἀπόστολος, ὅτι ἐὰν ἡ γυνὴ παρουσιάζεται ἐν ταῖς δημοσίαις συνελύσειν τῆς Ἐκκλησίας ἀκαλύπτω τῇ κεφαλῇ, κατασχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. Ἀποβάλλουσα δὲ τὸ κάλυμμα αὐτῆς ἀπορρίπτει καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῆς, ἣτις συνίσταται ἐν τῇ διὰ τοῦ ἀνδρός ἐκ τοῦ Θεοῦ παραγωγῇ αὐτῆς. Καταθέτει τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς καὶ οὕτως ἀπολύει τὸ ἀξίωμα αὐτῆς πρὸς τὸ σέβας καὶ τὴν τιμὴν, συντρίβουσα τὴν ἱερὰν ἄλυσσον τῆς συναφείας, ἣτις συνδέει αὐτὴν διὰ τοῦ ἀνδρός, πρὸς τὸν Θεόν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐδίδασκε τὰς γυναῖκας τῆς Κορίνθου (αἵτινες ἴσως καὶ πλεον τῶν ἄλλων γυναικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχον ἀνάγκην τοιαύτης διδασχῆς) ὅτι διὰ τῆς ἀμέτρου καταχρήσεως τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐπέφερον αὐταῖς βλάβην καὶ ζημίαν. Πολλὰς ἐπὶ τῶν χειλέων εἶχον τὴν λέξιν ἐξουσία, αὐτὰς δὲ ἐδίδασκεν αὐτὰς τὴν ἀληθῆ ἔνοιαν αὐτῆς. Ἐδίδασκεν πρὸς τούτους ὅτι, διὰ τῆς ἀναίδους τόλμης καὶ ἀκολάστου ἀναισχυρίας, ὡς καὶ διὰ τῆς ματαιότητος αὐτῶν, κατ' οὐδὲν ὠφελήθησαν, οὐδὲν ἐκέρδισαν, ἀλλ' ὅτι ἀφαρπάξουσιν πλέον τοῦ δέοντος, ἀπόλεσαν καὶ ἐκείνην τὴν πραγματικὴν ἀξιοπρέπειαν, τὴν γνησίαν δύναμιν, τὴν ἀγίαν ἐξουσίαν ἣν αὐτὸς ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὴν γυναῖκα κυρίως διὰ

τοῦ Εὐαγγελίου. Ὅθεν διὰ τῆς ὑπερπαγῆς ἐξεθρόνησαν ἐαυτάς. Οὕτως ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διδάσκει τὴν γυναῖκα πού κείται ἡ δύναμις αὐτῆς. Διδάσκει αὐτὴν ποία ἡ ἀληθὴς πηγὴ τῆς καλλονῆς καὶ ἀξιοπρέπειας αὐτῆς. Οὐχὶ δὲ διὰ τῆς ὑπερπαγῆς τοῦ μὴ ἀνήκοντος αὐτῇ μήτε διὰ τῆς ἀποβολῆς τοῦ σημείου τῆς παραγωγῆς αὐτῆς ὑπάρξεως καὶ ὑποτεταγμένης ἐξουσίας δύναται νὰ κρατήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δοθείσαν αὐτῇ θέσιν ἐν τῇ κτίσει καὶ ἣτις διὰ νέας δόξης ἐκοσμήθη ἕνεκα τῆς ἐκ γυναικὸς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Θεὸς ἔπλασε τὴν γυναῖκα ἐκ τοῦ ἀνδρός καὶ διὰ τοῦ ἀνδρός. Οὐχὶ ἵνα γείνη δούλη αὐτοῦ μήτε ἑταίρα· ἀλλ' ἵνα ᾔηται συνεργός, σύντροφος καὶ συμμετοχὸς τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης. Ἐποίησεν αὐτὴν σύμμελον καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφὴν τοῦ ἀνδρός, συμμετοχὸν αὐτοῦ ἐν τῇ κοιλάδι ταύτῃ τῶν θαυμάτων καὶ συναξιδιωτῶν πρὸς τὴν οὐρανίαν κατοικίαν αὐτοῦ. Ὅθεν εἰς τὴν προσήκουσαν ὑποταγὴν τῆς γυναικὸς τῷ ἀνδρὶ, διὰ ὑψηλοῦς καὶ ἀγίου σκοπούς, συνίσταται ἡ ἀληθὴς ἀξιοπρέπεια τῆς γυναικός. Καὶ πρὸς τούτους ὅ,τι διαταράττει τὴν ὑποταγὴν ταύτην χαλαρώνει τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς καὶ βλάπτει τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ καλλονὴν αὐτῆς. Ἡ ἀληθὴς δύναμις αὐτῆς κείται ἐν τῇ πιστῇ ὑποταγῇ αὐτῆς ἡ ἀληθὴς αὐτῆς δύναμις ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ εὐπειθείᾳ ἡ μᾶλλον πρὸς αὐτὴν ἔλκουσα χάρις ἐστίν ἡ ἡρέμα κομψότης τοῦ τρόπου, ἡ αἰδὼς καὶ λεπτὴ προφύλαξις ἐκείνης· ὁ δὲ καλλίτερος στολισμὸς (ὡς διδάσκει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος) «ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πρεβίου καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὃ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελής». (Α'. Πετ.). Ὁ δὲ Ἀπόστολος δι' ἄλλης ἐπισημαίνεται τὴν ἐντολὴν αὐτοῦ καὶ δι' ἄλλης σκέψεως. «Διὰ τούτου ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους». Καὶ διατὶ τοῦτο; διατὶ ἕνεκα τῶν ἀγγέλων; Ἀναμφιβόλως ὁ λόγος ἐστίν (ὡς οἱ ἀρχαῖοι ἐπέζηγηται τῶν λέξεων τούτων ἔρασκον) διότι παρευρίσκονται οἱ ἄγιοι Ἀγγελοὶ ἐν ταῖς δημοσίαις συναθροίσεσι τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας καὶ διότι βλέπουσι καὶ παρατηροῦσι τί ἐκεῖ ποιοῦμεν. Οἱ δὲ ἄγγελοι συμπροσκυνηταὶ ἡμῶν εἰσιν. Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας εἶχεν ὄρασιν ἀγγέλων ἐν τῷ Ναφ (Ἡσαΐ. στ. α.) «Εἶδον τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου καὶ πλήρης ὁ οἶκος τῆς δόξης αὐτοῦ· καὶ Σαραφείμ εἰστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ, . . . καὶ ἐκέκραγεν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἔλεγον ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος Σαβαώθ πλήρης πᾶσα ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ.» Καὶ ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία μᾶλλον ἐνδοξότερος τόπος ἐστίν, ἢ ἡ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις Ναός. Ἡμεῖς μὲν κατέχομεν τὴν ὑπόστασιν, ἐκεῖνοι δὲ, τὸ ἐπισκοπικόν. Ἡμεῖς τὴν πλήρη ἀποκάλυψιν ἐκείνων τῶν Μυστηρίων, «ἀ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι». Τὰ Εὐαγγέλια εἰσὶν βιβλία οὐ μόνον διὰ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν Ἀγγέλων (Ἐφ. γ'. 10) Ὅθεν ἀναμφιβόλως ἐὰν ἠνεώχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, ἐὰν ἠδυνάμεθα νὰ ἴδωμεν τὰς ἐσωτερικὰς ἐνεργείας τοῦ ἀοράτου κόσμου, ἠθέλαμεν ἴδει οὐράνια ὄντα μετέχοντα ἡμῶν τῆς ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις λατρείας τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ· θὰ εἶχομεν ὁράσεις ὡς τὰς τοῦ δούλου τοῦ Ε

λισσαί, τοῦ ὁποῦ ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ εἶδε, καὶ ἰδοῦ ἀπὸ ὄρους πλήρης ἵππων καὶ ἄρμα πυρὸς περικύκλω Ἐλισσαίαν» (Δ'. Βασιλ. στ. ιζ'). θὰ ἠκούσαμεν ἀγγελικὰς φωνὰς ἀναμιγνυμένας μετὰ τῶν ἡμετέρων ἐν ταῖς ψαῖσι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ὡσανὶ ἠχοῦντα ἀντιφώνως πρὸς τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς Ἀλληλοῦτα. Χαρὰ δὲ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων ἐφ' ἐνὶ ἀμαρτωλῶ μετανοοῦντι (Λουκ. Κ. ι'). Λειτουργικὰ πνεύματα εἰσὶ δι' ἡμᾶς (Ἐβρ. α'. δ'). Συμπαθίζουσι ἡμῖν, ζηλωταὶ εἰσὶ διὰ τὴν τοῦ Θεοῦ δόξαν. Γνωρίζουσι τὸ φρόνημα τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὄντος ἀρχηγοῦ τῆς Εἰρήνης, καὶ ἀγαπῶσιν ἐκεῖνο ὅπερ αὐτὸς ἀγαπᾷ. Κατακαλύπτουσι τὸ πρόσωπον εὐλαβῶς ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ μεγαλείου τοῦ Θεοῦ (Ἡσ. στ. β'). Χαίρουσι δὲ βλέποντες εἰρήνην, τάξιν, ἡσυχίαν καὶ προφύλαξιν, σέβας καὶ εὐλάβειαν ἐν ταῖς θρησκευτικαῖς συναθροίσεσι, καὶ ἐλπίζουσι νὰ δεχθῶσιν ἡμᾶς μετὰ ταῦτα εἰς τὴν μακαρίαν αὐτῶν κοινωνίαν. Ἰνα εἴμεθα διὰ παντός συμπροσκυνηταὶ αὐτῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

(ἔπειτα τὸ τέλος)

ἈΓΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΜΙΘ

Εὐγνωμονοῦντες ἀκραίως τῇ Ἐλλογιμότητι καὶ Μουσικῇ δεσποινίδι Ἀγνῇ Ἰωάννου Σμιθ, ἐπὶ τοῖς Φιλελληνικωτάτοις αἰσθημασιν αὐτῆς, καὶ ἀνθ' ὧν φιλολογικῶν ὑπερσεσῶν ἐπεδείχθη ὑπὲρ τῆς φίλης Πατρίδος ἡμῶν περιγραψάσῃ μετὰ τοσαύτης στοργῆς καὶ ἀγνοῦ διαφέροντος περὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἦθων καὶ ἐθίμων καὶ ἐκδόσῃ ἴδιον σύγγραμμα μεγίστης σπουδαιότητος καὶ ἐμβριθεῦς μελέτης, καὶ ἐκ τῆς μεταγλωττίσεως τούτου εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς διάλεκτον ὑπὸ τοῦ ἐν λογίοις ἀρίστου κ. Ι. Περθενοῦ προσελευσάσῃ τῆς βαθυτάτης τοῦ Πανελληνίου εὐγνωμοσύνης καὶ ὑπολήψεως, κοσμοῦμεν τὰς σελίδας τοῦ «Ἀπόλλωνος» διὰ τῆς εἰκόνας αὐτῆς πεποιθότες ὅτι ἐπιτελοῦμεν καθήκον ἐθνικόν, καὶ θεραπεύομεν τὴν γενικὴν τῶν κ. κ. συνδρομητῶν ἀπαίτησιν, παραθέτοντες ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, καὶ τινὰς βιογραφικὰς σημειώσεις περὶ τῆς ἐν λόγῳ φιλέλληνας δεσποινίδος.

Ἡ δεσποινὶς Ἀγνή Ι. Σμιθ ἐγεννήθη ἐν τῇ μικρῇ κώμῃ ἧτοι ἐν τῷ Βασιλικῷ χωρίῳ Ἴρβιν, ἐν Ayrshire κομητίᾳ τῆς δυτικῆς Σκωτίας οὐ μακρὰν τῆς πατρίδος τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ τῆς Ἀγγλίας Ῥοβέρτου Βέρνς (Robert Burns) ὁ πατὴρ αὐτῆς Ἰωάννης Σμιθ ἦτο δικηγόρος ἐκ τῶν ἐγκρίτων, ἀπολαύων τῆς γενικῆς ὑπολήψεως ὀφειλομένης τὸ μὲν εἰς τὴν ἰκανότητά του, τὸ δὲ εἰς τὴν ἀπερίγραπτον ἀκεραιότητα τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, περὶ οὗ ἀναφέρομεν ἐν παρόδῳ τὸ ἐξῆς γεγονός. Μαθὼν ὅτι ὁ πάππος του κληρονομήσας μικρὰν τινα περιουσίαν ἐν Ἰαμαίκα, εἶχε πωλήσει μετὰ τῶν μαζῶν δούλων τῶν ἀνγκόντων εἰς αὐτὴν, μολοντί τινὲς τούτων εἶχον παρακαλέσει αὐτὸν ἵνα τοῖς δωρήσῃ τὴν ἐλευθερίαν των, ὁ Ἰωάννης Σμιθ μαθὼν, λέγομεν, τοῦτο, ἐζήτησε νὰ ἐκχορήσῃ τὸ ἀ-

μάρτημα ὑποστηρίξας ἐνθουσιωδῶς πᾶν σχέδιον πρὸς χειραφέτησιν καὶ ἀνύψωσιν τῆς μαύρης φυλῆς· ὀλίγας δὲ ἐβδομάδας πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀναδιδῶν παλαιὰ τινα ἐγγράφα εὑρε τὴν ἀπόδειξιν τῆς πωλήσεως τῶν δούλων περὶ ὧν εἶπομεν. Γράψας δὲ πρὸς τινὰ ἱερεᾶ ἐν Ἰαμαίκα παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἀναζητήσῃ τοὺς ἀπογόνους τῶν δούλων ἐκείνων μέχρι τρίτης γενεᾶς, καὶ νὰ δώσῃ εἰς ἕκαστον ποσόν τι ἰκανὸν νὰ τοὺς ἐκασφαλίσῃ ἀπὸ τῆς ἐνδείας· ἐξέφρασε δὲ καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ὥστε τὰ ἀναγινώσκῃται ἡ ἀγία γραφὴ εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου ἐκείνου, μισθοδοτῶν τινα ἰδίαις αὐτοῦ δαπάναις πρὸς τοῦτο· ἡ ἐπιθυμία του αὐτὴ ἐξετελέσθη μετὰ τὸν θάνατόν του.

Ἡ δεσποινὶς Ἀγνή Σμιθ καὶ ἡ διδυμὸς ἀδελφὴ αὐτῆς ἦσαν τὰ μόνα τέκνα τῆς οἰκογενείας ταύτης ἄτε ἀποθανούσης τῆς μητρὸς μικρὸν μετὰ τὴν γέννησιν αὐτῶν ὁ δὲ πατὴρ αὐτῶν Ἰωάννης μὴ ἐλθὼν εἰς δεύτερον γάμον, πᾶσαν τὴν ἀγάπην του συνεκέντρωσεν ἀποκλειστικῶς εἰς ταύτας. Ἐκπαίδευσεν μέχρι τοῦ δεκάτου τετάρτου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν εἰς τὰ στοιχεῖα τῆς Λατινικῆς, Γερμανικῆς καὶ Γαλλικῆς, ἐτι δὲ καὶ τῆς μουσικῆς διὰ παιδαγωγοῦ κατ' οἶκον. Ὁ θάνατος μεμακρυσμένου τινὸς συγγενοῦς αὐτῆς τὴν περιουσίαν τοῦ Ἰωάννου Σμιθ ἐδιπλασίασε καὶ τὰς φροντίδας περὶ τῆς ἀγωγῆς τῶν τέκνων του καὶ δὴ ἤρξατο διανοούμενος ἵνα περιοδύσῃ τὴν ἡπειρωτικὴν Εὐρώπην, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἔλεγε πρὸς τὰς θυγατέρας αὐτοῦ «ὅταν μοι εἴπητε ὅτι δύνασθε νὰ ἡμιλίπτε εὐκόλως τὴν γερμανικὴν καὶ τὴν γαλλικὴν, θὰ περιηγηθῶμεν τὴν ἡπειρωτικὴν Εὐρώπην» καὶ οὕτως, μετ' οὐ πολλὴ μετέθησαν εἰς Γερμανίαν καὶ Ἐλβετίαν. Ἐπανακάμψασαι ἐγένοντο ἐσωτερικὰ μαθήτρια ἐπὶ πενταετίαν ὅλην ἐν τινι τῶν παρθενωγαγείων τῆς Ἀγγλίας, ὑπὸτε ὁ πατὴρ αὐτῶν ὑπεσχέθη αὐταῖς ὅτι ἀπροθύμως ἤθελεν ὁδηγήσει αὐτὰς πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Ῥώμης ἐὰν ἐξεμάνθων καὶ τὴν Ἰταλίαν καὶ ἰδοῦ μετὰ τινα παρέλθουσιν χρόνου ἠδυνήθησαν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰ καλλιτεχνικὰ ἐκεῖνα τῆς Ἰταλίας κειμήλια.

Ὁ φιλόστοργος οὗτος Πατὴρ αἰφνιδίως τὸ 1865 ἀφηρηπάγη ὑπὸ τοῦ ἀπηνούς θανάτου ἀπὸ τῶν ἀγαλῶν τῶν περιλημμένων αὐτοῦ θυγατέρων ὅτε ὀλίγον μετὰ ταῦτα καταληφθεῖσαι ὑπὸ τοῦ πόνου ἵνα ἐπισκεφθῶσι τοὺς τόπους τῆς ἀγίας χώρας, ἐπεχείρισαν τὸ ταξίδιον τοῦτο κατὰ τὸ 1869 καὶ μετὰ τινος φίλης των, διὰ Βιέννης, Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐκείθεν δι' Ἀλεξανδρείας διελθούσαι, ἀνῆλθον τὸν Νεῖλον μέχρι τοῦ δευτέρου καταρράκτου αὐτοῦ, ὅπῃθεν μετέθησαν εἰς Παλαιστίνην καὶ μετὰ 13 μηνῶν περιοδίαν ἐπανέκαμψαν δι' Ἀθηνῶν καὶ Ἐνετίας εἰς τὴν ἑαυτῶν Πατρίδα.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ λογία δεσποινὶς ἦτο πάντῃ ἄμειρος τῆς τε Ἑλληνικῆς καὶ Ἀραβικῆς κατὰ τὸν ἀνάπλου ἐν τούτοις τοῦ Νεῖλου συνέθετο ποίημα εἰς τρία μέρη ὑπὸ τὸν τίτλον ἡ «Θυγάτηρ τοῦ Ῥαμῆσεως» ὅπερ δημοσιευθὲν ἔτυχε τῆς γενικῆς ἐπιδοκιμασίας, καὶ ἐπηνέθη ἐκθύμως, ἰδίᾳ μάλιστα διὰ τὸν καλλίστον πρόλογον αὐτοῦ. Ἡ εὐμένης αὐτῆς

υποδοχή του εν λόγω πρωτολείου ενθάρρυνεν άρκούντως τήν άρτιφανή ποιήτριαν ώστε άπεφάσισε νά γράψη έκτενέστερον έργον όπερ καί μετ' όλίγον έδημοσίευσε υπό τόν τίτλον «'Οδοιπόροι 'Ανατολικοί ή περιήγησις τριών Κυριών» σκοπούσα διά του έργου τούτου νά καταδείξη ότι Κυρίαί δύνανται νά περιηγώνται άσφαλώς τό μέρος τούτο του κόσμου.

Τόν χειμώνα του 1870—71 άμφότεραι αϊ άδελφαί διήλθον εν 'Ιταλίαι συνειπάξ όμως βαρείας άσθενείας ύφ' ής προσεβλήθησαν εκεί, δέν ήδυνήθησαν επί τινα έτη νά έπιχειρήσωσιν έτέραν έκτεταμένην περιόδιαν. Τό 1876 ή δεσποινίς 'Αγνή έδημοσίευσε τό πρώτον αύτης μυθιστόρημα «Effie Maxwell». κατά δέ τό 1879 τό Glennarvis άμφότερα διηγήματα περί του συγγρόνου βίου. Τό τρίτον αύτης έργον «The Brides of Ardmoor» είναι ιστορικό, σκοπόν έχον νά καταδείξη τήν κατάστασιν τής 'Ιρλανθίας κατά τόν Β' αιώνα, ιδίως δέ νά καταδείξη πώς ή έγγύριος Χριστιανική 'Εκκλησία άπεροσφήθη βαθμηδόν υπό τής Παπικής 'Εκκλησίας.

Καθ' ήν έποχην έπεξεργάζετο τό σύγγραμμα τούτο συνέπεσε ν' άναγνώση λόγον τινά έκφωνηθέντα υπό τής διακεκριμένης άρχαιοδίδου 'Αθίδος κ. Σοφίας Σχλειμάν, εν τινι δημηγύρει εν Λονδίνω αίφνης τή έπίρρεται ή ιδέα ότι ήδύνατο νά εκμάθη τήν 'Ελληνικήν ώστε νά άναγνώσκη τό Εύ-

αγγέλιον εν τω πρωτοτύπω. Τήν ιδέαν ταύτην άσμένως καί μετ' ένθουσιασμού καί ή άδελφή αύτης ήσπάσατο, καί άμέσως άμφότεραι έπεδόθησαν εις τό έργον μετά τοςούτου ζήλου ώστε μετά παρέλευσιν ένός έτους κατώρθωσαν ν' άναγνώσωσι τήν τε 'Ιλιάδα καί τήν 'Οδύσειαν.

Τήν όρθήν προφοράν καί άπαγγελίαν τής 'Ελληνικής εξ ύπαρχής διδαχθείσαι, εύκόλως ήδυνήθησαν κατόπιν νά εκμάθωσι τήν νεοελληνικήν, καί νά συνδιαλέγωνται μετ' άλλων επί δύο όλα έτη, μετά τήν παρέλευσιν των όποιων έπεσκέψαντο τήν 'Ελλάδα κατά τό 1883.

Τά πάντα εξετάσασαι λεπτομερώς, καί μετ' ιδιαιτέρου ένδιαφέροντος επανέκαμψαν εις Λονδίνον καί εκεί πλήρης ένθουσιασμού καί άγνης πρός τήν 'Ελλάδα στοργής καί άγάπης συνέγραψεν ή φιλέλλην 'Αγνή καί εξέδοτο άγγλιστί τό περισπούδαστον καί άξιόλογον σύγγραμμα περί ου έφθημεν ειπόντες εν τω προλόγω ήμών.

Τοσαύτην άγάπην καί στοργήν ένθερμον ύπερ τής Πατρίδος ήμών ήσθάνθη ώστε καί επί του έπιστολικού αύτης χάρτου εθετο ως έμβλημα κλάδους δάφνης καί μυρσίνης καί επί ταινίας προσδενούσης αύτούς έλληνιστί τήν ώραίαν καί πλήρη μυστηρίου φράσιν «δσα άγνά» έφ' ή, ελάχιστον φόρον άποτίοντες έθνικής εύγνωμοσύνης έφιλοτεχνήσαμεν τό έν τω

ΑΓΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΜΙΘ

Δεκεμβρίου φυλλαδίου του «'Απόλλωνος» δημοσιευθέν ποιημάτων όπερ καί εις τήν 'Αγγλικήν κάλλιστα μετεγλωτίσθη υπό των εύγενών φιλελλήνων κκ. Dowdall L. D. Gibson James άρίστον ποιητών τής 'Αγγλίας.

Επί τω ποιητικωτάτω τούτω έμβλήματι καί έτερος μουστραφής φίλος ήμών εύρηστέθη ν' άπευθύνη ήμιν πρός δημοσίευσιν τό κάτωθι δημοσιευόμενον ώρ ύστατον τετραστιχον

Η λογία φιλέλλην καί αύθις εύρηστέθη νά έπισκεφθί τās 'Αθήνας περί τά μέσα του μηνός Φεβρουαρίου ότε καί ήμεεις έσχομεν τήν τιμήν νά γνωρίσωμεν προσωπικώς τήν φιλέλληνα δεσποινίδα περιοδεύουσαν μετά τής εύγενούς αύτης εξαδέλφης κ. Blyth προτιθέμεναι νά περιηγηθώσι τās νέας επαρχίας Θεσσαλίας καί 'Ηπείρου.

Πρός τόν σκοπόν τούτον ανεχώρησαν εξ 'Αθηνών περί τās αρχάς του παρελθόντος Μαρτίου καί διά Βάλου άφίκοντο εις Λάρισσαν σκοπούσαι νά έπισκεφθώσι καί τήν ιστορικήν μονήν των Μετεώρων. 'Ατυχώς όμως ή έπίσκεψις αύτη έματαιώθη ένεκα του δριμυτάτου χειμώνας καί τής εκ τούτου άδιαβάτου καταστάσεως των ύδων, εκείθεν άναχωρήσασαι διηυθύνθησαν εις Κωνσταντινούπολιν, κ' εκείθεν διά μικράς 'Ασίας, Βυρητου, καί Κύπρου επανακάμψωσιν εις τήν έαυτών Πατρίδα φέρουσαι μεθ' έαυτών τās ειλικρινεστέρας ένδειξεις τής άγνης άγάπης καί ένθέρμου εύγνωμοσύνης τής τοςούτον άγνώς ύπ' αύτων άγαπωμένης 'Ελλάδος.

ΤΗ ΑΓΝΗ Ι. ΣΜΙΘ

"Όσα άγνά στά στήθη σου άγνότερ' αναθάλλον
Και τ' όνομά σου άδελφήν καρδίαν περισκέπει
"Ό,τι δ' άγνόν τά χείλη σου ύπερ 'Ελλάδος ψάλλον
'Αγνή κ' εις τās καρδίας μας εύγνωμοσύνη δρέπει.

'Αθήναι 28 Μαρτίου 1885.

Ν. Γ. ΑΓΓΙΑΛΕΙΩΝΣ

ΓΛΩΣΣΙΚΑΙ ΠΑΡΑΚΡΟΥΣΕΙΣ

ΥΠΟ

Ι. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΚΥΛΙΤΣΗ

Παντοπωλειον

"Όταν αϊ 'Αθήναι ήσαν μετά τήν αναχώρησιν των Τούρκων όια τις κόμη, πιθανόν ότι είχε παντοπωλεία, καθώς παντοπωλεία έχουν σήμερα αϊ παρακείμεναι κώμαι όπου έντός ξυλίνου ή πλινθίνου οικοδομήματος εύρίσκεισ πλησίον του ταριχευτού αίτακίως κλωστήν άγγλικήν, πλησίον του μέλιτος πυρίτιδα, καί πλησίον του μεταξίνου μανδυλίου κωδωνίσκους διά τόν πράχλον των πράγων. Σήμεραν ότε ή Πρωτεύουσα τής 'Ελλάδος απέκτησε ξενοδοχεία άντάξια των άρίστον τής

δυτικής Ευρώπης, παντοπωλεία δέν έχει άλλ' έχει ύψωπώλεια διά τά όψα πάν δ' ότι άλλο, εύρίσκειται εις τούς οικείους έμπολείς.

Φρονώ δέ ότι αν ή οικοδομή ή έγειρομένη άπέναντι του Βαρβακείου μέλλει νά χρησιμεύση προς προμήθειαν όψων, έπρεπε νά ονομασθί ύψωπώλεια μάλλον ή αγορά.

Δέν θά έτόλμων νά προτείνω τούτο, αν δέν ανεγίνωσκον εν ταις Δειπνοσοφισταις, ότι κοιλιόδουλός τις, Φιλόξενος ονομαζόμενος, αεις "Ερεσον καταπλεύσας καί εύρών τήν ύψωπώλιαν κενήν, έπίθετο τήν αίτίαν καί μαθών ότι πάν εις γάμους συνηγόρασται, λουσάμενος παρήν άκλητος εις τόν νυμφιον, κτλ.» (ιδε βιβλ. α', παράγραφ. 9.)

Ότω καί δέν θά συνεχίετο ή αγορά των όψων μετά πάσης άλλης αγοράς.

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Φίλτατε κύριε Σακελλαρόπουλε!

"Έχων ύπ' όψιν μου τήν στιγμήν ταύτην τήν περισπούδαστον έπετηρίδα του εν Παρισίαις ύπερ τής ένθαρρύνσεως των 'Ελληνικών γραμμάτων συλλόγου του 1883 καί μετ' έθνικής ύπερηφανείας παρατηρών τās γιγαντιαίας προόδους τής παρ' ήμιν φιλολογίας ως έποίησατο εν οίς καθ' ήμας χρόνους θεωρώ καλόν νά μεταδώσω τινά ταις άναγνώσταις του «'Απόλλωνος» καί πράττω τούτο εύχαρίστως διότι πολύ πιθανόν πάντες νά μη άνέγνωσαν τήν εν λόγω έπετηρίδα. Καί δή εκ τής έπετηρίδος ταύτης μανθάνομεν ότι ο κύριος Κόντος έβραβεύθη εν τω συλλόγω διά τās γλωσσικάς του παρατηρήσεις (1883), ο κ. Ν. Πολίτης διά τās μελέτας επί του βίου των νεωτέρων 'Ελλήνων (1872) ο κ. Δήμητρας διά τήν ιστορίαν τής Μακεδονίας (1875), ο κ. Μηλλιαράκης διά τά Κυκλαδικά (1875), ο κ. Κουμανούδης, Παπαρρηγόπουλος, Βαλιέτας, Σάββας, Λάμπρος κτλ.

Εν τή αύτῃ έπετηρίδι του 1883 περιέχονται ή πραγματεία του κ. Βικέλα «Etal de la presse périodique Grecque en 1883 καί Etude sur les moijens de former un veritable instituteur. Discours de M. Charissios Papamarcou» ύπό του εν Παρισίαις γνωστού μοι ταγματάρχου κ. Νικολαΐδη άμφότεροι ούτοι οί κύριοι μέλη του ειρημένου Συλλόγου όχι εκ των τυχόντων, εις τά κάλλιστα άξιεπίαινοι διότι ού παύονται γράφοντες ή λέγοντες ή καί μεταφράζοντες ότι ποτέ καλόν έχει νά δείξη τό μικρόν ήμών έθνος ιδίως υπό φιλογολογικήν έποψιν, καθιστώντας ούτω γνωστά ταις έξω ότι άξιον γνωστόν γενέσθαι ούτως αύξεται ή ύπόληψις ήμών εις τά όμματα του έξω κόσμου, τουθ' όπερ συντελεί λίαν διά τό μέλλον τής 'Ελλάδος. Εν περιπτώσει π. χ. λύσεως 'Ανατο-

λικού ζητήματος, τὸ εὐρωπαϊκὸν δικαστήριον τότε θέλει λάβει ὑπ' ὄψιν τὰς ἀπαιτήσεις ἡμῶν, ὅταν ἴδῃ ὅτι αἱ ἠθικαὶ καὶ ὕλικαί ἡμῶν δυνάμεις ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰς ἐκείνου ἀπαιτήσεις: καὶ ταύτας λοιπὸν πρέπει νὰ καθιστώμεν γνωστὰς τοῖς ἔξω, διὰ τῆς γλώσσης ἐκείνης ἣτις ἐπέπρωτο, νὰ ἦναι ἡ κοινὴ γλώσσα τὴν ὑψηλίαν τῆς γαλλικῆς. Μεταβαίνων κατὰ τὸ 1875 ἐκ Φλωρεντίας εἰς Παρίσιους ἠρωτήθη ὑπὸ τινος Γάλλου ὀνόματι **Lecompte** ἐμπόρου φλωρεντινῶν καλλιτεχνημάτων (**Mesaiques**) ἂν ὅλοι ἐν Ἑλλάδι ἐνδύονται ὡς ἤμην ἐγὼ ἐνδεδυμένοις (ἔφερον, ἐννοεῖται, εὐρωπαϊκὴν ἐνδυμασίαν φράγκικα) καὶ ἠπόρησεν ὅτε τῷ ἀπεκρίθη «σχεδὸν ὅλος». ἐπίστευεν ὅτι φέρομεν ὅλοι τὴν ὠραίαν φουστανέλλαν¹. καὶ πῶς θέλεις νὰ τὸ γνωρίζῃ; μήπως γνωρίζει τὴν νεοελληνικὴν γλώσσαν; ἢ μήπως ἀνέγνω τοῦτο ποτὲ γαλλιστί; ἐὰν λοιπὸν ὁ ἀρετὰ κοσμοπολίτης **Lecompte** ἀγνωστὸν πρᾶγμα τόσῳ γενικόν, καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν μας, πασίγνωστον, ἕτερός τις ἔστω μᾶλλον ἀνεπτυγμένος τοῦ ἐμπόρου τῶν **Mesaiques** θὰ ἀγνοῖ τὰ μερικὰ καὶ εἰδικότερα ἡμῶν ἦτοι τὰ φιλολογικὰ κτλ. Ἄξιοι ἐπαίνων εἰσὶν καὶ ὁ κ. Ροιδῆς Βλαστός καὶ Κλέων Ραγκαβῆς τὸν τελευταῖον τοῦτον, μικροῦ δεῖν ἂν ἀναθεματίσῃ ἢ Σύνοδος διότι ἐγραψεν ἱστορικὰς ἀληθείας περὶ τοῦ αὐτοῦ καλουμένου Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου πλὴν ἀκρίτως τὰ ἀνταγματίζει, ὁ **Veitor Duruy** μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας ἐν τῇ «**Histoire des Romains**» ἐκδοθεῖσιν ἐσχάτως, τόμος ἕβδομος «**L' empereur Julien**».

Ἡ ἐν τῇ ἐπιτηρίδι τοῦ 1883 πραγματεία τοῦ κ. Βικέλα εἶναι λίαν ἐμπεριθῆς συνέχισεν οὗτος ὁ **marquis de Saint Hilaire** περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι δημοσιογραφίας, διακρινόμενος εἰς τὸν συλλογὸν κατὰ τὸ 1871, ἐπιφέρει περίπου τὰ ἑξῆς. Κατὰ τὸν **Laint Hilaire** 67 μόνον ἐφημερίδας ἤριθμοι ἡ Ἑλλάς τῷ 1871 ἔτει, νῦν ὅμως ὁ ἀριθμὸς αὐτῆς ἐφθασεν εἰς 150 σχεδὸν καὶ ἀριθμεῖ μίαν ἐκάστην ἦτοι (ἐν συνόψει) 57 ἐ. Ἀθῆναις καὶ ἐν Πειραιεῖ 14 εἰς τὰς Κυκλάδας, 22 εἰς Πελοπόννησον, 6 εἰς Εὐβοίαν 13 εἰς τὰς Ἰονίους, 12 ἐν Ἠπείρῳ καὶ Θεσσαλίᾳ 25 εἰς διαφόρα μέρη τῆς Τουρκίας καὶ Εὐρώπης, καὶ ἑπιπλέον ἐν μακρῷ περὶ τῶν προόδων τῆς Ἑλλάδος ἐν γένει, ἀριετοῖ ὀλίγας γραμμὰς εἰς τὰς σατυρικὰς ἐφημερίδας λέγων: «Ἡ σατυρικὴ ἐφημερίς δὲν εἶναι τί νέον ἐν Ἑλλάδι: ὁ ἀπὸ σατύρων Ἑλληνικῶν ἀρξάμενος κ. Ἀλιξάνδρος Σούττος, ἐδημοσίευσεν τῷ 1836 ἐφημερίδα (πεζῶς καὶ ἐμμέτρως) ὑπὸ τὸν τίτλον ἡ Ἑλληνικὴ Πλάστιγξ, περιλαμβάνουσα τὰ ὠραιότερα ἀφ' ὅτι παρήγαγεν ὁ ἔξοχος ἐκεῖνος ποιητής. Βραδύτερον ἕτερος ποιητῆς ὁ κ. Ὀρφανίδης διεκρίθη εἰς τὸ εἶδος τοῦτο ἐν τῇ ἐφημερίδι «Ὁ Τεζότης». Καὶ ἐνῶ μὲν οὗτοι περιορίζοντο σχεδὸν ἀποκλειστικῶς περὶ τὰ δημόσια πράγματα, αἱ σημερινὴ σατυρικὰ ἐφημερίδες ἐκριναν εὐλογον νὰ εὐρύνωσι τὸν κύκλον τῶν προσβολῶν τὴν πολλὰς π. χ. οἰ-

(1) Ἐξέχων τοῦτο ἐκ τινος φωτογραφίας τοῦ μακαρίτου Βασιλέως ἦν εἶδος ποῦ.

κογένη: αἱ τις εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς σατύρας αὐτῶν, ἀφ' ἧς πολὺ ἀπέχει ἡ ἀβρότης: ζητοῦσι τὸ σκάνδαλον πολλὰς δὲ καὶ τὸ εφευρίσκουσιν οἱ ἴδιοι. Ὑπάρχουσιν ὅμως τινὰ τῶν σατυρικῶν τούτων δημοσιευμάτων οὐχὶ ἄνευ ἀξίας γραφόμενα μάλιστα μετὰ πνεύματος καὶ μέτρον περιποιούσι τιμὴν εἰς τοὺς ἑαυτῶν ἐκδότας. Ὁ Ἀσμοδαῖος π. χ. τοῦ ὁποῦ αἱ γελοιογραφίαι εἶναι πνευματωδέστατοι. Ἐτέρα τις ἐφημερίς πολὺ ἐπίσης ἐξηπλωμένη εἶναι ὁ «**Rabagas**» ὁ τίτλος τῆς ὁποίας ἐλήφθη ἐκ τῆς κωμῳδίας τοῦ Σαρδῶ μεταφρασθεῖσας ἑλληνικῶς: εὐθύς σχεδὸν ἅμα τῇ ἐμφανίσει αὐτῆς ἐν Γαλλίᾳ, ἀνεφάνη πρὸ μικροῦ ἐφημερίδας ὑπὸ τὸν τίτλον ὁ Ῥωμῆος (καὶ ἐδῶ ὁ κ. Βικέλας ἐξηγεῖ ἐν οὐκ ὀλίγοις τὴν δέουσαν ἐννοίαν τῆς λέξεως) γεγραμμένη ἀφ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἐμμέτρως, ὑπὸ τοῦ κ. Σουρῆ ποιητοῦ τὰ μάλιστα πνευματωδῶς καὶ πηγῆς ἀνεκώτου περὶ τὸ στιχογραφεῖν ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἀκένωτος αὐτῇ πηγῇ θὰ διακρίσῃ μέχρι τέλους, καὶ τοι ὁ ἴδιος, κ. Σουρῆς προλαμβάνων λέγων «Πῶς διὰ στίχους μηχανῆ δὲ ἐβρέθηκε ἀκόμη» καὶ ἑπιπλέον ἐν πολλοῖς περὶ τῶν σοβαρῶν, ἀτελεῖ ἔστι, ἐφημερίδα περὶ τῆς γλώσσης αὐτῶν παραθέτει μίαν παράγραφον ἐκ τινος κυρίου ἄρθρου τῆς ἐφημερίδος τῆς Ἀρκαδίας ἵνα δείξῃ τὴν διαφορὰν ὑπάρχει μετὰ τοῦ λευτικῆ τῆς ἐφημερίδος ταύτης καὶ ἐτέρας τινὸς σατυρικῆς.

Εἶτα ἐπιλέγει ὁ κ. Βικέλας. **Nous ne devons pas finir cette etude, tout incomplete qu' elle est, sans dire un mot au sujet de la presse periodique, qui a pris aussi un developpement considerable dans ces derniers temps.**

Mr le marquis de Saint-Hilaire ne nous donnait en 1871, que le titre de 8 recueils periodiques dont 7 re pulliaient à Athènes et le 8ème à Nauplie. Maintenant le nombre de revues Helleniques se monte à 30 dans 20 se publieus à Athènes. En voici les titres (καὶ γὰρ τὸ χατῆρί σου Δημητράκη, ἐπειδὴ σ' ἐνδιαφέρει ἰδού αὐτοὶ) Ἐστία, Περνασσός, Πλάτων, Φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας, Θεραπευτικὴ Φωνή, Σιών, Ἐφημερίς τῆς Ἑλλ. καὶ Γαλ. Νομολογίας, Νέα Θέμις, νομικὸν περιοδικόν, Φοῖβος, Γαληνός, Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις, ὁ ἑλλ. Χρόνος καὶ ὁ Ἑλικῶν, Διάπλασις τῶν παιδῶν, Ἐρημ. τῶν παιδῶν, ὁ Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς, Ἐπιθεώρησις πολιτικὴ καὶ φιλολογικὴ, Ἀθηναίς, Ἀττικὸν Μουσεῖον, Ἀρχαιολογικὴ ἐφημερίς, Στρατιωτικὴ Ἐπιθεώρησις, ὁ Νομολόγος, **De plus il se publie, ὁ Ἀπόλλων ἐν Πειραιεῖ, ὁ Βιομήχανος ἑλλην. à Syra, ὁ Ζακύνθιος Ἀνθῶν. à Zante. Ἀλήθεια, Κόσμος, Θεατρικὴ βιβλιοθήκη à Constantinople. Ὀμηρος, à Smyrne Σαράπειον à Alexandrie, Ἐσπερος à Lepzis.**

Ἐν Καίρῳ Φεβρουαρίῳ 1885.

Σ. Η. Ι.

ΑΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΙΣ ΧΙΟΝ

(Συνέχ. ἐκ προηγούμε. φύλλον).

Μετὰ τὸν πύργον ἐπισκεψάμενη καὶ τὸν ἡμικατεστραμμένον ἐν τῷ Λεωβαθίῳ οἶκον τοῦ πάππου μου. Ὁ οἶκος οὗτος φέρεται χρονολογίαν 1736 καὶ εἶναι μᾶλλον μακρὸς καὶ στενός. Περὶ τὴν δεξιὴν ἐπορεύθη μετὰ τοῦ κυρίου Κ. εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τοῦ λεγομένου **Στιρᾶ**. Περὶ τὰ 20 τῆς ὥρας λεπτὰ τοῦ χωρίου ἀπέβουσα ἡ Μονὴ αὐτῆ, εἶναι ἰκανῶς κειμένη. Μικρὰ τις κατωφέρεια ἔχει εἰς τὴν εἰσοδον, μεθ' ἣν ἀμέσως ἐρχεται ὁ ναὸς τοῦ Ἁγ. Γεωργίου, ἀπλῆς ἀρχιτεκτονικῆς, μὴ ἔχων τὴν τριουπόστατον διαίρεσιν. Ὁ ναὸς εἶναι τετράγωνος, τὴν δὲ στέγην αὐτοῦ στηρίζουσι κίονες, ὧν παρὰ τὴν βάσιν ὑπάρχουσι λίθινα καθίσματα. Τὸν ναὸν τοῦτον δεξιόθεν ἔχοντες κατήλθομεν εἰς τὰ δωμάτια τῶν μοναχῶν, ἀλλ' οἱ πλείστοι αὐτῶν ἦσαν ἀπόντες, ἐν οἷς καὶ ὁ ἡγούμενος, ἐν ἀγροῖς ἐργαζόμενος. Ἐν γένει τὰ *κελλία* ἢ δωμάτια ἐκεῖνα ἦσαν παλαιὰ καὶ κακῶς κατασκευασμένα, ὅπερ δηλοῖ ὅτι καὶ τῆς μονῆς ἐκείνης τὰ ἔτη εἶναι πολλὰ. Ἄλλ' οὐδέμια ἐπιγραφή ἀναφέρει τι περὶ αὐτῶν. Ἡ μονὴ εἶναι σταυροπηγιακὴ, ὑπόκειται δὲ τῇ *Νέᾳ Μονῇ*, ἀλλὰ καὶ τῆς Χίου κειμένη. Ὅτε ἐπανῆλθεν ὁ ἡγούμενος, νέος τὴν ἡλικίαν καὶ προσηνέστατος ἐδέξατο ἡμᾶς ἐν τῷ ἐν τῇ μονῇ καλλίστῳ αὐτοῦ κελλίῳ, ἔχοντι λαμπρὰν τὴν θέαν. Ὁ κλίμακον ἤλιος ἔβουσε δι' ἐρυθρῶν καὶ χρυσοῦν ἀκτίνων τὴν ἀπέκταντι μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὰ δυτικὰ τῆς Χίου μέρη. Μετὰ τινὰς λόγους, ἐξ ὧν ἀτυχῶς ἠνύθησα ὅτι παχυλὴ ἀμαθεὶα ἐν τῇ μονῇ ἐκείνῃ ὑπῆρχε, κατήλθομεν εἰς τὸν εὐρὺν τῆς μονῆς κήπον, ὅπου ἐγένετο ὀδύνηρά τις ἐγγείρησις ἐπὶ μύσχου, εἶτα ἐπισκεψάμεθα ἕτερον τινα μοναχὸν καὶ ἠτοιμάσθημεν πρὸς ἀπέλευσιν. Ἐσπέρας ἦδη οὖσης οἱ μοναχοὶ κεκμηκότες ἐπανήρχοντο, ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον. Πάντων αἱ φουσιογνωμίαι ἐφάνησάν μοι ἄγρια καὶ κτηνώδεις, καὶ τοι αὐτοὶ ἦσαν λίαν εὐπροσηγόροι, προσκαλοῦντες ἡμᾶς ἐπιμόνωσιν *τὰ πύργον μίαν μαστίχα*. Οἱ μοναχοὶ οὗτοι οὐδὲλως ἀποβαίνουσι πρακτικῶς λυσitelεῖς εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. Παρ' αὐτῶν τῶν χωρικῶν ἔμαθον ὅτι, ὑπὸ μισανθρωπίας καὶ ὀκνηρίας κυριευόμενοι, καταφεύγουσιν εἰς τὴν μονὴν, ἐνθα καλλιεργούντες ἑκάστος μέρος τι γῆς, ζῶσι τὴν ἐναντίαν πάσης ἠθικῆς ζωῆς ἐκείνην. Χαίρων ἤκουον τῶν χωρικῶν, κατακρινόντων τοὺς μοναχοὺς, τὸν ἀντιχριστιανικὸν αὐτῶν βίον. Οὐδέμια μὲν ἄμεσον βλαβὴν προξενούσι τῇ πατρίδι αὐτῶν, πιθανόν δὲ ὅτι καὶ ἕκαστος αὐτῶν δύναται νὰ διέγῃ ἐνερῶτον βίον ἀλλ' ὁμως τὸ παράδειγμα τῆς ἰδιοτελοῦς ὑπὲρ ἑαυτῶν καὶ μόνον, μερίμνης, διεγείρει παρὰ τοῖς πολλοῖς ἀγάπην τῆς ἀργίας καὶ τοῦ οἴνου, τότε δὲ ἡ βλαβὴ εἶναι μεγίστη, ἐὰν εὐρεθῶσιν οἱ μνηστῆ. Ἐὰν τοῦλάχιστον ἦσαν πεπαιδευμένοι οἱ *καλόγηροι* οὗτοι, ἐκ δὲ τῶν κελλίων αὐτῶν ἀπέβρεον ἰδέαι καὶ

καὶ διδασχὰ ἀναμορφώσεως, ἢ ἐν αὐτοῖς ἐδιδάσκοντο οἱ τῆς χώρας παῖδες, τότε οἱ μοναχοὶ οὗτοι θὰ ἦσαν ἄξιοι σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης, ἄξιοι τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν. Πλὴν φεῦ! εἶνε ἀμνηστῆτατοι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, δύναται δὲ μόνον νὰ προσεύχωνται ὄρθρου βαθύς καὶ εἶτα νὰ πορεύωνται εἰς τοὺς ἀγρούς: δυσανασχετοῦσι δὲ λίαν ἐσάκις βραδίνην ὀλίγον ἢ λειτουργίαν καὶ ἀπολεσθῶσιν οὕτω στιγμῆι τινεὶ ἀπὸ τοῦ ἔργου αὐτῶν, ὡς μοι εἶπεν αὐτός ὁ ἡγούμενος. Λυπηρὸν δὲ εἶναι ὅτι καὶ ἄλλαι τοιαῦται μοναὶ ἐν Χίῳ ὑπάρχουσι ὅμοιαι πρὸς τὴν τοῦ Ἁγ. Γεωργίου τοῦ Στιρᾶ 1.

Μαΐου 24.

Σήμερον ἐπισκέψομαι τὸν γηραιὸν πατέρα τοῦ Πανιερωτάτου Α.

Πέμπτη Μαΐου 25

Μετὰ τοῦ Κυρίου Γ., υἱοῦ τοῦ μνημνευθέντος γέροντος Ἰ. Κ., ἐπιποῖ κατήλθομεν σήμερον εἰς τὴν χώραν. Ἐκ ἐκείθεν μεταβώμεν εἰς τὸ *διδασκαλεῖον* τοῦ Ὀμήρου. Ὁ πόθος οὗτος μὲ κατέτρυνεν ἀφ' ἧς ὥρας ἀφικόμεθα ἐνταῦθα. Ἡ ἡμέρα ἦτο ἀέριλος, ἐξαισία, ἡμέρα τῆς Ἰωνίας γῆς. Ἡ πορεία ἡμῶν ὑπῆρξε βραδύα καὶ ἡσυχοῦς, ὁ διάλογος ζωηρός. Ἐμαθον δὲ ὅτι ἡ *μαστίχη* (*σχινίτη ῥίτινη* τῶν ἀρχαίων), ὄφειλεται εἰς τὰ δάκρυα τοῦ Ἁγίου Ἰσιδώρου, ἅπερ ὁ μάρτυς οὗτος ἔχει, βασιανζόμενος ὑπὸ τῶν τυραννῶν. Εἰς τὴν χώραν ἀφικόμεθα περὶ μεσημβρίαν. Γεωματικῶντες παραλάβομεν καὶ ἕτερον κύριον μεθ' ἡμῶν καὶ τὸν προμνημνευθέντα νέον Ν. Ψ. Οὕτω, χαίρων ὅτι διήγειρα τὴν περιεργίαν καὶ τριῶν ἄλλων, ὅπως ἴδωσιν ὅ, τι εἰς τότε οὐδέποτε εἶδον, καίπερ ἐκ γενετῆς ἐν Χίῳ διατρίβοντες, ἐτραπόμην πρὸς τὴν ἐπὶ *Βροντάδου* ἑδῶν, περὶ τὴν 3 μ. μ. Ἡ πορεία ὑπῆρξε λίαν εὐάρεστος. Ἀπὸ τοῦ λεγομένου *Βονταζίου* τῆς χώρας μέχρι τοῦ πρὸς τὸν ὄρου ἰθὺς ἔμαθα ὅτι μὲν εὐρὺ, μακρὸν καὶ ἀμμουδες παραλίαν, ὅτι δὲ ὑψηλοῦς, ἀνωφερῆς στενωπούς, καὶ ἄλλοτε ἀγροτικὰς οἰκίας, ὅποια φέρ' εἶπεν ἡ ἐν γραφικῷ τόπῳ κατὰ τὸν Ἁγ. Ἰωάννην, οἰκία τοῦ ἁγ. Χίου. Ἀνεμόμυλοι τινες στοιχηθῶν ἐπὶ γῆινης γλώττης: πρὸς τὴν θάλασσαν χωροῦντες, εἶχον ἠδίστην θέαν. Ἡ τοποθεσία τοῦ χωρίου Βροντάδου εἶναι θαλασσινὴ καὶ οἰκία, ἐντός παχυκαίου δεινδρώωνος ἢ ἐκτεταμένη παραλία, τὰ πολλὰ πλοιάρια καὶ αἱ πολλὰ λέμβοι, ἐλκίσουσι τὸν ξένον καὶ διεγείρουσι τὸν πόθον τῆς αὐτῆς διατρίβης. Οἱ Βρονταδοῦσται εἶναι οἱ καυτικώτατοι πάντων τῶν χίων, εὐπρεπεῖς, σχεδὸν ἀγέρωχοι μᾶλλον, πρὸς ὕδρατος ὄμοιοι, ἢ πρὸς φιλησύχους καὶ πρᾶγους χίους. Ἀθροῖς περὶ τὰ παράκτια καρνεῖα καθήμενοι, εὐθερῶν ἡμᾶς διαβαίνοντες. Μετ' ὀλίγον ἀναβάντες ὕψωμά τι, ἐντεῦθεν καὶ πρὸς τὰ ἐμπροσθεν τῆς λεγομένης *πηγῆς τοῦ πασιῦ*, εὐρέθημεν ἐπὶ τῆς *δασκαλοπέτρας*, τῆς ἑδρας δηλαδὴ, ἐφ' ἧς ἐκάθηται ὁ Ὀμηρός! Ἀδύνατον νὰ περιγράψω τὴν καταλαβούσαν με συγκίνησιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ. . . . Ἄφρονος

1. Μοι εἶπεν ὅτι πιθανῶς ἡ λέξις παράγεται παρὰ τὸ Στιρᾶς καὶ κατὰ συγκοπήν Στιρᾶς.

προτέβλεπον τὴν κυκλοτερῆ καὶ εὐρεῖαν πέτραν, ἧς ἐν μέσῳ κείται ἡ κυρίως ἑδρα· περὶ δὲ ταύτης ἐκάθηον οἱ Ὀμηρίδαι, ἀκρωμένοι τοῦ θείου αἰοῦ. Μετὰ ταῦτα ἐτράπημεν πρὸς τὰ ὀπίσω εἰς τὴν πηγὴν τοῦ πασσαῦ. Οὐδὲν τὸ ἀξιοθέατον ἔχει ἡ πηγὴ αὕτη. Ἀπότομοι τινες πέτραι, περὶ ὑψομένου, ἄγουσι πρὸς βορρᾶν εἰς τὸ Αἶπος ἢ Ἐπος ἔμαθον δὲ ὅτι τὰ Αἶπη εἶνε δύο τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν. Παρ' αὐτοῖς κείται καὶ ὁ Ἅγιος Μακάριος. . . . Τοιαῦτα τὰ τῆς Δασκαλοπέτρας.

«Καὶ ψιθυρίζουσι γαλέαι
ὀλίγαι περὶ ἀγριελαιῖαι.»

Ὁ ἥλιος ἤδη ἔκλινε, ὅτε ἀνέστημεν πρὸς ἀπέλευσιν. Εὐλαθῶς ἀποχειρηθῆσας τὸ ἱερόν μνημεῖον, ἔλαθον ἀπ' αὐτοῦ λίθους τινὰς πρὸς ἀνάμνησιν. Ὁ ἥλιος εἶχε δῦσει ὅτε ἀφικόμεθα εἰς τὸ Βουνάκιον. Τὴν νύκτα διήλθομεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἐτέρου τῶν συνοδοιπόρων ἡμῶν, ὑπὸ πολλῆς θυμηθίας καὶ συγκινήσεως κατεχόμενοι.

Μαῖου 26

Ἐπανελθὼν πρωῖας εἰς Καλημασίαν, πᾶσι διηγούμενη τὰ περὶ τῆς Δασκαλοπέτρας περὶ ἧς οὐδὲ ἐκ φήμης κἄν ἔχουσι γνῶσιν οἱ Καλημασιῶται. Κατὰ τὸ δεῖπνον νέος τις, φέρων φανὸν μὲ προσεκάλεσεν ὡς ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἱεροδικόνου καὶ φίλου μου, νὰ συνοδεύσω αὐτὸν εἰς τὴν μονὴν τῶν γυναικῶν, ἐν ἧ, κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐμελλε νὰ ψαλῆ ἀγρυπνία. Πάραυτα ἠκολούθησα τῷ νέῳ ὅστις οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ πλάσμα τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου. Περὶ τοῦ μονηδρίου εἶπον ἱκανὰ ἐν ἀρχῇ. Νῦν θ' ἀρμεσθῶ μόνον εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν τῆς νυκτὸς ταύτης. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ὁ ἄνεμος ἐσώρευε νέφη, ψεκάδες δὲ ὕετο ἔβρεξαν τὸ ἔδαφος. Καθ' ἣν ὥραν ὅμως ἐπορευόμεθα εἰς τὴν μονὴν τοῦ φανοφόρου ἡγουμένου καὶ ἐμοῦ ἀκολουθούτος, ὁ καιρὸς ἦτο ἡσυχος, μόνον δὲ τινὰ ἀμυρὰ νέφη αἰωροῦντο ἐπ'. Τὸν βῆθιντα ἱεροδικόνον συνητήραμεν ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς μονῆς, διελεύοντες τὴν λιθόστρωτον αὐλήν, ἀνῆλθομεν εἰς τὸ ἡγουμενεῖον. Μετὰ τὰς συστάσεις φιλοφρόνως ἐδεξιώσατό με ἡ ἡγουμένη κυρία Μ. . . . Ἡ ἀκολουθία ἐμελλε ν' ἀρχίσθῃ κατὰ τὴν 4 ὥραν τουρκιστί, ἦτοι δύο ὥρας ἔδει νὰ περιμεινωμέν. Τὸν χρόνον τοῦτον, καθ' ἣν ὁ οὐρανὸς δις ἢ τρίς ὑπ' ἀστραπῶν διεσχίσθη καὶ ἐθρονίσθη ὑπὸ βροντῶν, διήλθομεν πολλὰ εἰπόντες. Ἐνταῦθα ἀναγράφω μόνον ὅσα ἐπληροφόρηθην περὶ τοῦ μονηδρίου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ τελουμένων παννυχίδων ἀπὸ τῆς ἡ καὶ πολλάκις τῆς ἐβδομάδος.

Τὸ μονῆριον τοῦτο καλεῖται τῆς Παραγίας τῆς πλακιδιωπίας διὰ τὴν ἐξῆς παράδοσιν. Ἡ Θεοτόκος, φανεῖσα ποτε κατ' ὄναρ εἰς τινὰ μοναχὴν, προσέταξεν αὐτῇ ν' ἀνακαταψῆ τὰς παρὰ τὸ νῦν μονῆριον κειμένης ἄλλοτε πλάκας, ἀνακαθῆ δὲ καὶ ἐκχωρήσῃ τὴν εἰκόνα αὐτῆς καὶ κτίσῃ ἐπὶ τῇ μνήμῃ αὐτῆς ναόν. Ἡ μοναχὴ ἐποίησεν ὡς προσετάχθη, μετ' οὐ πολὺ δὲ παρὰ τὸ νεώδητον ναίδιον ἐκτίσθησαν καὶ κελία μοναχῶν. Ἐκτοσε ὑπάρχει ἡ μονὴ αὕτη, περὶ τὰς ἐκατὸν περικλιθεῖσα μοναχάς. . . .

Ἐν μέσῳ τοῦ δωματίου μετὰ πολλῆς ὑπομονῆς καὶ ἐπιτηδεύτητος παρεσκευάζετο ὑπὸ νεαρᾶς καὶ μελαγχρόου μοναχῆς κάλλιθον ἱκανόν. Ἡρώτησα τὴν αἰτίαν καὶ ἡ ἡγουμένη ἀπεκρίνατο.

Οἱ εὐσεβεῖς χῆροι, οἱ ἐκ τῆς Καλημασίας καὶ τῶν περὶ, εἶτι δὲ καὶ ἐκ τῆς πρωτεύουσας, κατ' ἀρχαῖον ἔθος, ἀπὸ τῆς ἐβδομάδος, κατὰ παρασκευὴν, τελοῦσι μνημόσυνον τῶν κοιμηθέντων αὐτῶν συγγενῶν, καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ κολλύβου παραγγέλλουσιν εἰς τὴν ἡγουμενίαν, χορηγοῦσι δὲ καὶ ὅσα πέφυκεν ἡ προαίρεσις χρηματικῆν ἀμοιβήν, ἧτις ἐξ ἴσου διανέμεται ταῖς μοναχῆς, καὶ αἵτινες ὑποχρεοῦνται νὰ παρίστανται, ἄχρις ἀνατολῆς ἡλίου δεόμενα. Τοιαύτην ἀγρυπνίαν τελοῦμεν καὶ σήμερον, μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ὑμεῖς θὰ παρευρεθῆτε εἰς τὴν τελετήν. Ἡ ὥρα ἤδη προσήγγιξε, καὶ ἡ τοῦ κολλύβου παρασκευὴ ἐπερατώθη, ὁ γηραιὸς τῆς μονῆς ἱερεὺς κατήλθεν εἰς τὸν ναόν, αἱ δὲ ἐν τῷ ἡγουμενείῳ μοναχῆ κατὰ μικρὸν ἀπεχώρουν καὶ μετ' ὀλίγον ἠκούσθη ταχὺ κρούμενος ἐν τῇ νυκτὶ σιγῇ ὁ κώδων τοῦ ναίδιου, πάντας καὶ πάσας προσκαλὼν εἰς προσευχὴν. Κατελθὼν μετὰ τῆς ἡγουμένης καὶ τοῦ δικόνου εἰσῆλθον εἰς τὸν εὐρύχωρον θολοσκεπῆ καὶ πλουσίως κεκοσμημένον ναόν. Δύο μεγάλα κηροπήγια ἦσαν περὶ τὸ ἐν μέσῳ τῷ ναῷ θετὸν κάλλιθον, ἔστην ἐν τινι πρὸς τὰ ἐκ τοῦ δεξιῦ χοροῦ στασιδίῳ. Αἱ μοναχῆς μόλις ἐπαιφάνοντο, σποράδην δὲ τινες θέσεις ἦσαν κατεληγμέναι ὑπὸ τῶν τῆν Παννυχίδα τελούντων. Τὰ βλέμματά μου πανταχόσε περιέφερον, ἐντέλει δὲ εἶδον ἐκτροσκύσας διὰ τῶν τριῶν τῆς προσόψεως πυλῶν, τῶν βεθυσιμένων ἐν τῷ νυκτῖ σκότει, διότι τὰ φῶτα εἰσέτι δὲν ἦσαν ἀνημμένα, τὰς μελανειμένους μοναχῆς, τὴν μὲν κατόπιν τῆς δὲ, μετ' εὐλαθείας κυπτούσας σταυροκοπούμενας καὶ ἀσπαζομένους τὰς ἱερὰς εἰκόνας. Πάραυτα τὰ στασιδία ἐπληρώθησαν, οὐδὲν δὲ ἄλλο διακρίνετο, ἢ αἱ στρογγύλαι, κεκαλυμμέναι καὶ κατανεύουσαι κεφαλαί τῶν μελανειμένων ἱερῶν καὶ ἁγίων ἐκείνων γυναικῶν. Πρωτὸν προσεπάθησα νὰ διακρίνω ἐκάστης τὴν φυσιογνωμίαν, ἐξ αὐτῆς δὲ τὴν ἡλικίαν, τὴν φύσιν καὶ τὴν εὐμορφίαν πασῶν τῶν τῆν μονὴν οἰκουσῶν μοναχῶν. Ἀλλὰ τὸ μὲν ἡ μωπία μου, τὸ δὲ ἡ στάσις ἐκείνων παρεκώλυσαν τὴν ἔρευναν. Μόναι αἱ τῶν χορῶν ἦσαν εὐδιάκριτοι καὶ ἀληθῶς θαυμαστικαί. Αἱ ψάλτριαι εἶνε δύο ἐκατέρωθεν, μέσης ἡλικίας ἐγγραφεῖς τῆς ἱερᾶς μουσικῆς καὶ ὠραϊκῆ. Ἡ δεξιὰ ψάλτρια Θ. . . εἶχε παρ' ἐκυτὴν νεωτέραν ἀδελφὴν, ὠραϊκῆν, ἐπίσης.

Κατὰ τὰ ἐν ταῖς μοναῖς εἰθισμένα, ὁ διάκονος λαμπαδοῦχῶν συνώδευσε τῷ γηραιῷ ἱερεῖ, θυμῶντι πᾶσαν τὴν ἐκκλησίαν. Τοῦτου γενομένου, ἤρξαντο οἱ χοροὶ ἐν ἐκτάσει ψάλλοντες τὰ τοῦ ἀποδείπνου καὶ τὰ πρὸς τιμὴν τῆς μητρὸς τοῦ Κυρίου μακρὰ ἐκείνα ᾠσματα. Κατόπιν ἐψάλη μακρὸν καὶ βραδὺ μακάριος ἀνήρ, εἶτα ἐγένετο ὁ ἱσπερινὸς καὶ εἰς ἐμὲ εὐγενῶς ἀνετίθη ἡ ἀπαγγελία τοῦ Φῶς ἱλαρόν, ὅπερ ἄσμενος ἐποίησα. Τελειωθέντος τοῦ ἱσπερινοῦ, ἐδέησε, κατὰ τὰ ἐν Μοναῖς εἰθισμένα, νὰ ἐπέλθῃ μικρὰ τις ἀνάπαυλα, ἵνα ἡ ἀ-

πόλυσις τῆς θείας λειτουργίας μὴ γένηται πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου. Ὅθεν παρεκλήθησαν λίαν φιλοφρόνως ὑπὸ σύμπαντος τοῦ δεξιῦ χοροῦ νὰ διεξίλθω τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν τοῦ Ἁγίου τῆς ἡμέρας. Ὅτε ἤλθεν ἡ ὥρα, αἱ μοναχῆς πᾶσαι διὰ μιᾶς, ὡς δι' ἐλατηρίου, ἐκάθισαν χαμαὶ, ἐκάστη παρὰ τὸ ἐαυτῆς στασιδίον, στηρίζουσαι τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν γονάτων. Ἄκρα ἡσυχία καὶ σιγῇ ἐν τῷ ναῷ, παρὰ δὲ τὰς παρακλήσεις τῶν μοναχῶν, ἵνα κἀγὼ καθίσω, ἔμεινα ὄρθιος, πρὸ αἰωρουμένης λυχνίας καὶ ἠρξάμην βραδέως, τῆς ἀνατεθείσης μοι ἀναγνώσεως. Ὁ ἅγιος τῆς ἡμέρας ἐτυχεν ὢν θῆλυς. Σεβόμενος τὴν ἀρετὴν, ἦν αἰδῶ ὀνομάζομεν, διότι ἴσως ποτὲ ἀναγνωσθῶσιν αἱ γραμμαὶ αὐταὶ καὶ ὑπὸ σεμνῶν καὶ ἀθῶων, παραλείπω ὅσα ἡ ἀνάγνωσις ἐκείνη ἐφανέρωσέ μοι, ὧν ἕνεκα ἄχρις ὁστέων εἶρησα. Ἀγνοῶ μὲν τίς ὁ κατακριτέος, τῶν αἰῶνων ἡ ἀμάθεια, ἢ τῶν ὀλίγων ἀγυρῶν ἢ φανατικῶν ἢ κακία, ἧτις ἠθέλησε νὰ ἐμπαιξῇ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα, γελῶσα ἐπὶ τῇ μωρίᾳ τῶν πιστῶν, λέγω ὅμως τοῦτο, ὅτι τοιαῦτα ἀκολουθίαι ἢ ἀναγνώσεις ἐν μοναῖς θηλείων διαφθείρουσι τὰς ἐν αὐταῖς κλειόμενας τυφλὰς τὴν ψυχὴν καὶ πᾶν ἄλλο ποιοῦσιν αὐτάς, ἢ ἀγίας, σεσωσμένας τῶν κοσμικῶν ἀμαρτιῶν. Ἀναγινώσκων τὸ συναξάριον ἐκεῖνο ἐφλεγόμεν τὰς παρείας, διότι ἐν μέσῳ τῷ ναῷ ἠναγκαζόμεν ν' ἀπαγγέλλω ἀληθῶς ἄρητα ῥήματα. . . . Ταχέως αὐτὰ παρήλθον, ἐπίτηδες παραλείπων πολλά. Τὴν σύγχυσίν μου δὲ ταύτην κατανοήσασαι καὶ αἱ μοναχῆς, ἠδὲ ἐπ' ἐμοὶ ἐγέλασαν, καίτοι μία τις αὐτῶν εὐκρινῶς μοι εἶπε.

Παιδί μου, καὶ ἡμεῖς ἀπὸ αὐτὰ τὰ βιβλία πονηρούμεθα!

Πόσον ἀληθῆς ἡ ἐξομολόγησις αὕτη! Πολλάκις ἡ ἀμάθεια βάλλει καὶ πονηρὸν στεναγμὸν ἐπὶ τῇ καταπίσει αὐτῆς! . .

Περατωθείσης τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ὁσιωτάτου ἐκείνου βιβλίου, ἤρξατο ὁ ὄρθρος ἐπειδὴ δὲ ἤρρεσε, ὡς ἔλεγον, ἡ ἀνάγνωσις μου, παρεκλήθη νὰ εἶπω καὶ τὸν ἐξήφαλμον. Μετὰ πόσης μυθίας συγκινήσεως ἐξεφώνησα τὰς ὑψηλὰς δαυιδικὰς στροφάς ἐ. Οὐδὲν θυμωτερότερον καὶ κατανοτικώτερον, ἢ ἡ ἀπαγγελία καὶ ἀνάγνωσις τοιαύτης ποιήσεως, ἐν μέσῳ ναοῦ, νυκτερινοῦ σκότους, μελανειμένων μοναχῶν, αἵτινες, καίπερ ἀπαίδευτοι, εἶνε ὅμως ἄνθρωποι, εὐσεβεῖς καὶ πιστοὶ τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ! . . . Διανεμηθέντος τοῦ ἀντιδόρου ὑπὸ τῆς νεωκόρου, τὸ μνημόσυνον ἐγένετο ἐπὶ τοῦ καιτωρικοῦ, ἡ δὲ ἡγουμένη, κατὰ τὸ μοναστηριακὸν ἔθος, προσέταξε ταῖς μοναχῆς νὰ εἰπωσιν ἐπὶ τοῦ κομβολογίου δεήσεις τινὰς ὑπὲρ τῶν κοιμηθέντων. Ὅπως ἐπερατώθη ἡ παννυχίς. Τὰ κάλλιθα διενέμετο ἤδη τοῖς ἐν τῷ ναῷ συνελθούσι, ὅτε ὁ ἥλιος διὰ τῶν ὀπισθεν τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ ὕαλων διηκόντιζεν ἡδέως καὶ θελατικῶς ἀκτίνας. Λυχνία, κίονες, πολυέλαιοι διὰ μιᾶς κατεχρυσώθησαν, ῥιπτόντα ἐπὶ τοῦ ἀπέναντι τοῖχου ἰδιοστρῶτους σκιὰς. Τὰ κηρία ἱλαρώτερον ἐπεγγυόλου, λουόμενα ἐν τῷ ἡλιακῷ φωτί. . . Ἡ ἡγουμένη, κάτω νεύουσα, προσερεύετο, εἶποντο δὲ αἱ βραδέως κινουσαι καὶ κύπτουσαι μοναχῆς. Ἠδέως μελαγχρόλων, ἠσθάνομεν ἐμαυτὸν ἐλαφρότα-

τατον μετὰ τὴν σεμνοπρεπῆ ἐκείνην ἀπόλυσιν, ἄσμενος δὲ ἐθεώρουν ἐκχεομένους εἰς τὴν λιθόστρωτον αὐλήν τὰς πολλὰς καὶ μελανειμένους ὑψηλὰς καὶ βραχεῖας, νεαρὰς καὶ πρεσβυτικὰς μοναχῆς, ψιθυρίζουσας μὲν πολλὰ καὶ ἄλλα, στρεφούσας δὲ τὰ βλέμματα πρὸς τὸν νέον ξένον, ὅς τοσαῦτα καλὰ αὐταῖς ἀνέγνω! . . . Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐνόμιζέ τις ὅτι ἐθεῶτο μεγάλην τινὰ εταιρίαν, σοβαρῶς ἐξερχομένην τῶν αἰθουσῶν αὐτῆς, μετὰ μακρῶν σύσκεψιν περὶ τοῦ πρακτέου. . .

Τυχόντες πάλιν ἱκανὰς καὶ φιλόφρονας περιποιήσεις παρὰ τῇ ἡγουμένῃ, εἶπομεν τινὰ περὶ τῆς τελετῆς, κατεκρίνομεν τὰ συναξάρια καὶ ἀπεχαιρετίσαμεν εὐχαριστοῦντες.

(ἀκολουθεῖ)

Ἡ ΠΑΡΑΦΡΩΝ ΓΡΑΙΑ

I.

Ἡ Ἐλένη ἦτο χήρα. Ἦτο ὅμως εὐτυχῆς διότι εἶχε δύο καλὰ τέκνα διὰ τὰ ὅποια πάντοτε ἔκαυχῆτο. Ὁ Γεώργιος ἦτο, ὡς ἔλεγε, καθ' ὅλα ὅμοιος τοῦ μακαρίτου πατρὸς του, τοῦθ' ὅπερ ἐπῆύξανε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην τῆς ἡ Μαρίνας τῆς, νεανίης ἤδη δεκαπενταετίας, ἐπίσυρε τὰ φθονερά καὶ πλήρη ζηλοτυπίας βλέμματα τῶν ἡμελικῶν τῆς παρθένων καὶ τὸν θαυμασμόν τῶν παλληκαριῶν τοῦ χωρίου ἕνεκα τῆς ἐκτάκτου ὠραϊότητος αὐτῆς. Ἡ χήρα ἦτο εὐτυχῆς καὶ ὁμοῖος! . .

Μεταξὺ τῶν θερμῶν θαυμαστῶν τῆς ὠραίας θυγατρὸς τῆς ἦτο καὶ ὁ Κώστας, ὅστις ὄχι μόνον θαυμασμόν ἀλλὰ καὶ ἄλλο τι ἠσθάνετο διὰ τὴν Μαρίναν. Αὐτὸς πάντοτε, ὁσάκις ἐξήρχετο μετὰ τῆς μητρὸς τῆς διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἢ εἰς τὸν θεῖον τῆς παρουσιάζετο ἐμπρὸς τῆς αὐτῆς τὴν συνήνητα τυγαίως ὅταν ἐπίστρεφον ἐκ τῶν ἀγρῶν.

Ἡ Μαρίνα ὅμως ἠδιαφόρει πάντοτε δι' αὐτόν, διότι ἡ καρδία τῆς ἀνέκκεν εἰς ἄλλον. Ὁ εὐτυχῆς ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο Ἀλέκος. Ὁ Ἀλέκος ὄχι μόνον ἦτο ὠραῖος ἀλλὰ καὶ φρόνιμος παλληκαρὶ καὶ μάλιστὰ ὁ καρδικὸς φίλος τοῦ ἀδελφοῦ τῆς νεανίδος Γεωργίου.

Ὁ Κώστας ἐβλεπεν ὅτι ἡ Μαρίνα πολὺ ψυχρῶς πρὸς αὐτὸν προσερέετο καὶ ὅτι ὁ Ἀλέκος ἐπύχναζε πάρα πολὺ εἰς τὸν οἶκον τῆς χήρας. Συνδιάσκες λοιπὸν τὰ δύο ταῦτα φαινόμενα συνεπέφρανεν ὅτι εἰς μάτην ἐκοπίαζε. Πράγματι κατὰ τὰς συχνὰς ἐπιταίψεις τὰς ὁποίας ἐκαμν ὁ Ἀλέκος ὡς φίλος τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας οἱ δύο νέοι εὗρον εὐκαιρίαν ν' ἀνταλλάξωσι τὰς καρδίας τῶν.

Κατασκοπεύσας λοιπὸν τὸν Ἀλέκον ὁ Κώστας εἶδε μετὰ τινὰς ἐξετάσεις ὅτι δὲν ἠπατήθη καὶ ἐλυπήθη διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν σκέψεών του. Ἡ λύπη του ὅμως δὲν διήρκεισε πολὺ. Σιεφθεῖς ἐπ' ὀλίγον ἔλαθεν ἀπόρασιν σταθεράν.

Αἱ στιγμιαῖαι ἀποράσεις εἶνε ἡ ἡρωϊκῆ, ἀγαθὸν ἐπιπέρουσαι ἀποτέλεσμα, ἢ κακὰ καὶ ὀλέθρια.

Ὁ Κώστας εἶχε ταπεινὸν χαρακτῆρα, ἐπομένως ἡ κακὴ

φύσις του δὲν ἠδύνατο εἰς τοιαύτην περίστασιν νὰ παραγάγῃ καλὸν τι. Ἐλαθε λοιπὸν ἀπόφραξιν βδελυράν.

Ἴνα ἀπομακρύνῃ τὸν Ἀλέικον ἐκ τοῦ οἴκου τῆς χήρας καὶ διαχωρίσῃ οὕτως αὐτὸν τείνοντα νὰ ἐνωθῇ δι' ἱεροῦ δεσμοῦ μετὰ τῆς Μαρίνας, πλησιάζει αὐτὸν ὡς γνωστὸς γνωστὸν, τὸν ὀνομάζει φίλον καὶ ἡμέραν τινὰ τὸν προσκαλεῖ εἰς συμπόσιον, ὅπερ εἶδεν εἰς τινὰς φίλους του.

Ἐκεῖ ἀφ' οὗ ἐμεθύσθη καὶ ἀπέβαλε τὸν πέπλον τὸν ὑποκρύπτοντα τὸν καταχθόνιον σκοπὸν του, ἤρχισε νὰ ἐξεμῆ βακαυσολογίας. Οἱ φίλοι του, ὅμοιοι τῷ προέδρῳ των ὑπεδαύλισαν τὴν πρὸς τοῦτο κλίσιν του. Εἰς δ' ἐξ αὐτῶν τῷ προέτινε νὰ τοῖς διηγηθῇ τὰς ἐρωτικὰς του ἐπιτυχίας.

Εὐρεν ὅ,τι εἰζήτει.

— Ἄ! εἶπε, δὲν ἔχω πολλὰς τοιαύτας. Ἡ μόνη μου ἐπιτυχία εἶνε αἱ σχέσεις ἅς ἔχω μετὰ...

— Μὲ ποίαν;

— Μὲ μιὰ.

— Λέγε δὲ καὶ μὴ μᾶς πικιδεύῃς.

— Μετὰ τῆς Μαρίνας.

Καὶ τότε ἐξήμισε ὅ,τι τερατώδες καὶ βδελυρὸν ἐκρυπτεν ὁ Ἄδης— ἡ ψυχὴ του.

Ὁ Ἀλέικος, ὅστις δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ οὐδὲν τούτων ὠργίσθη καὶ ἠγέρθη ὑπερήφανος ὅπως διαψέσῃ τὸν συκοφάντην. Ὅλοι ἐστράφησαν πρὸς αὐτὸν περιέργοι καὶ, ἀφ' οὗ τὸν ἤκουσαν ἐξαίροντα τὰς ἀρετὰς τῆς παρθένου, ἀνεκάγχασαν μωληθέντες τὸν Κώστα.

— «Τί νὰ σοῦ πῶ παλληκᾶρι μου, τῷ εἶπεν οὗτος εἰρωνικῶς, πολὺ καλὰ θὰ κάμῃς νὰ πάρῃς ἓνα τόσο τιμημένον κορίτσιν τί πειράζει ἂν εἶχα κ' ἐγὼ μιὰ φορὰ σχέσεις μ' αὐτή;»

Ὁ Ἀλέικος ἀνεχώρησε μανιώδης ἐν τῆς ὀργῆς καὶ εὐρών τὸν Γεώργην,

— «Ἀδελφέ, Γεώργην, τῷ εἶπεν, ἡ τιμὴ τῆς οικογενείας σου καὶ ἡ ἰδική μου κινδυνεύει». Καὶ τῷ ἐξέθεσε ὅσα ἤκουσε.

Μετὰ ἔν τέταρτον οἱ δύο φίλοι εὐρέθησαν εἰς τὸν κῆπον.

Οἱ συμποσιάζοντες ὑπεδέχθησαν αὐτοὺς μετὰ δυσκολίας, ἐθορυβήθησαν πάντες καὶ ὠχρίασαν ὅτε εἶδον ὠχρὸν τὸ πρόσωπον τοῦ Κώστα, ὅστις ἐγνώριζε καλῶς τὸν Γεώργην.

— «Καλῶς τὸν Γεώργην, κάθησε πλησίον μας», ἐτόλμησε νὰ εἶπῃ εἰς ἐξ αὐτῶν, πλὴν μὲ βλέμμα, βλέμμα ὑπερήφανον καὶ περιφρονητικὸν ὁ ἀδελφὸς τῆς Μαρίνας τοὺς ἐεραυνοβόλησεν.

Σιγῇ βαθεῖα ἐπὶ τινὰ δευτερόλεπτα ἠκολούθησε.

Τέλος, ἡ ἐνθόμυχος ταραχὴ ἐκείνων καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ προσβληθέντος ἀδελφοῦ καὶ μνηστῆρος ἐξερράγησαν εἰς ἀντεγκλήσεις, ὕβρεις καὶ τέλοσ εἰς πιστολισμούς, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ἦτο ὁ φόνος τοῦ Γεώργην ὑπὸ βολῆς βληθείσης ὑπὸ τοῦ Κώστα, ὁ τραυματισμὸς διὰ μαχαίρας τοῦ Ἀλέικου καὶ ὁ φόνος τοῦ Κώστα ὑπὸ τοῦ τελευταίου, ὅστις ἄμα ἰδὼν νεκρὸν πεσόντα τὸν φίλον του ἐπέπεσε μανιώδης καὶ ἐνέπηξε τὴν μαχαίραν του εἰς τὸ στήθος τοῦ δολοφόνου καὶ συκοφάντου.

II

Ἡ Μαρίνα, μαθούσα τὴν ἐκσπενδονισθεῖσαν κατ' αὐτῆς ὕβριν, τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ τῆς καὶ τὸν τραυματισμὸν τοῦ Ἀλέικου, ὅστις συλληφθεὶς εἶχε ἤδη βροθῆ εἰς τὰς φυλακὰς ὡς φονεὺς τοῦ Κώστα, ἠσθάνθη συστελλομένην τὴν καρδίαν τῆς καὶ ἔπεσεν λειπόθυμος.

Νεάνις ἀδύνατος ὡς ἄνθος δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνθέξῃ εἰς τὴν τόσῳ αἰφνιδίως ἐνσκήψασαν θύελλαν καὶ ἐκλίνε, θραυσθέντος τοῦ λεπτοῦ στελέχους τῆς ὑπάρξεώς τῆς. Ἡ ψυχὴ τῆς ἀπέπη ἀύθωρῃ πρὸς τὸν οὐρανὸν ὡς ἦτο ἄγνὸν καὶ ἄσιπλον τὸ σῶμά τῆς, σῶμα ἀγγελικόν.

Ὁ Ἀλέικος ἔμεινεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀσθενὴς καὶ ὀλίγου δειν συνώδευε τὸν φίλον του καὶ τὴν μνηστῆν του ὅτε ἤκουσε τὸν θάνατον τῆς τελευταίας. Δὲν ἀπέθανεν ὅμως ὁ χρόνος ἐθεράπευσε καὶ ἐπούλωσε τὰς σωματικὰς του πληγὰς ὡς καὶ τὰς ψυχικὰς. Ἄν ὅμως ἡ νεότης του τὸν ἀφῆρπασεν ἐκ τῶν ὀνύχων τοῦ θανάτου, δὲν ὑπερίσχυεν ὅμως καὶ τῆς καρδίας του. Ὁ μνηστῆρ τῆς Μαρίνας ἔμεινεν ἐπὶ ζωῆς πιστὸς μνηστήρ τῆς.

Ἡ δὲ ἀτυχὴς χήρα;

Καταληφθεῖσα ὑπὸ σφοδρᾶς μελαγχολίας καὶ ἐν ἑαυτῇ τῆς μισανθρωπίας τὸ πάθος ἀναπτύχθην μετ' ὀλίγον κατήνησε παράφρων καὶ μετεφέρθη μετὰ τινὰ χρόνον εἰς τὸν ἐν Τήνῳ ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας ἄλλ' ἡ ἀτυχὴς, παράφρων ἤδη προὐκλεῖ τὸ δάκρυ τῶν συμπαθῶν καὶ τὸ μειδίσμα τῶν ἀναισθητῶν, πολλὰκις ἐγέλα θορυβωδῶς καὶ ἔχαιρεν ὅποτε ὁ κώδων τοῦ ναοῦ κρούων πενήθιμος ἀνήγγελλε τὸν θάνατον προδότη τοῦ κόσμου τούτου.

Ὅτε δὲ πάλιν κυριευομένη ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς μισανθρωπίας ἐκλείετο εἰς τὸ ἰδιαίτερον τῆς δωμάτιον χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ ποσὸς ἐπὶ ἐβδομάδα καὶ πλέον. Ἐκεῖ μόνη προσήχετο κ' ἔψαλλεν ὅ,τι ἐγνώριζεν ἢ δὲν ἐγνώριζεν, ἐβλασφήμει, ἐκλαίει προσβλέπουσα πάντοτε τὴν ὀπὴν τῆς κλειδοῦρας τῆς θύρας τῆς ἵνα μὴ τις παρατηρεῖ αὐτήν. Ὅσάκις κατείχετο ὑπὸ τῆς μανίας τῆς δὲν ἤκουε τις φωνὴν ἀνθρώπου ἀλλ' ἀνάστροφος γρυλισμούς. Ὅταν ὅμως κατεπραῖνετο καὶ ἐνεθυμείτο τὰ νεκρὰ τέκνα τῆς, ἐπιθύμει τὸν θάνατον ὅπως ἐπανίδῃ αὐτὰ ἐκεῖ ὅπου ἐν τῷ οὐρανῷ ἐφαντάζετο, περιπαθῶς καὶ μελαγχολικῶς ἐψάλλε:

Ὡ Παναγία Δέσποινα καὶ τοῦ Χριστοῦ μητέρα!
Τὴν χάριν σου παρακαλῶ καὶ νύκτα καὶ ἡμέρα
Ὅταν κοντίν' ἡ γλώσσά μου καὶ θαμπωθῇ τὸ φῶς μου
Ἐστὶν θέλω, Δέσποινα νὰ γίνῃς βοήθῃς μου.

Τὶς ἄρᾳ γε ὁ ποιητὴς τῶν στίχων τούτων; Οὐκ οἶδα. Τοῦτο μόνον γνωρίζω, ὅτι δὲν ἀνήκουσ εἰς ἐμέ. Ἡμέραν τινὰ περιέργως ἠρώτησα τὴν γραῖαν—

— «Κυρία Ἐλένη, ποῖος σοῦ ἐμαθε αὐτὴν τὴν προσευχὴν;»

— «Ἡ Παναγία», μοῦ ἀπεκρίθη ζωηρῶς καὶ ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ.

Ἡ δύστηνος μήτηρ ἐκ τε τῆς προκεχωρηκυίας ἡλικίας αὐ-

τῆς, ὁσημέραι μαραινομένη ὑπὸ τῆς κατατριχούσης αὐτὴν ἀλγηδόνος μετὰ τινὰ χρόνον ἀπέβιασε βαρέως φέρουσα τὴν συμφορὰν τῆς.

Σμύρνη Ἰουνίῳ 1884.

ΔΗΜ. ΣΤΑΗΣ.

ANΘOKOMIA

Περὶ Ἀσκληπιάδος τῆς σαρκώδους.

Τὸ ἀειθαλὲς τοῦτο φυτὸν ὅπερ διὰ τῶν πολλαπλῶν αὐτοῦ βλαστῶν φερόντων ἐν ἀρμονικῇ ἀντιθέσει φύλλα σαρκώδη βλαθῶς πρασίνου χρώματος, κατέστη τὸ ἀπαραίτητον στόλισμα τῶν εἰσόδων καὶ διαδρόμων τοῦ οἴκου πάσης φιλανθοῦς οικογενείας, μετεφέρθη πρὸ πολλοῦ εἰς τοὺς κήπους τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τῶν ἀνθοσκεπῶν κοιλάδων τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, χάριν τῆς ὠραιότητος καὶ κομψότητος τῶν ἀνθῶν.

Τῆς Ἀσκληπιάδος τ' ἄνθη βλαστώνουσιν ἐπὶ ποδίσκων μασχλικῶν, σχηματίζοντα κανονικὴν καὶ ὠραίαν τὴν θέαν σκιᾶδα, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν ὁποίων ἀκτινοειδῶς καὶ συμμετρικῶς ἀναπτύσσονται ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου. Ὁ πολλαπλασιασμὸς τῆς Ἀσκληπιάδος γίνεται ἐὰν φυτεύσωμεν κλαδιά ἐντὸς μικρῶν δοχείων, ἀφοῦ ἀφαιρήσωσι τὰ πρὸς τὴν βᾶσιν των φύλλα διὰ μαχαίριου, καὶ διανοιγῶσιν αἱ πληγαὶ μετὰ τινὰς ὥρας ἀνάγκη νὰ καλυφθῶσιν ὑπὸ τῆς γῆς δύο ἢ τρεῖς κόμποι τῶν κλαδίων τούτων, διότι συνήθως ἡ Ἀσκληπιάς ἐκ τούτου τοῦ μέρους γεννᾷ εὐκολώτερον τὰς ρίζας τῆς.

Ἡ γῆ δέον νὰ εἴναι ἐλαφροτάτη, συγμιμένη ἐκ μιᾶς μερίδος κοινῆς γῆς ἐκλεκτῆς καὶ καθαρᾶς ἀποτελούσης τὸ ἐν τρίτον ἐξ ἑνὸς ἑτέρου τρίτου φυτογῆς, ἡ καστανοχώματος λεπτοῦ, καὶ ἐξ ἑνὸς τρίτου ἄμμου λεπτοῦ, καὶ λιπάσματος λίαν χωνευμένου καὶ παλαιοῦ. Τὰ νέα φυτὰ τίθενται ἐντὸς δωματίων εἰς ἡμισκιὰν καὶ ποτίζονται διὰ βαντισμῶν τῶσων ὅσων διὰ νὰ μὴ ξηραίνηται ἡ γῆ.

Αἱ Ἀσκληπιάδες τέρονται εἰς σκιερὰ καὶ δροσερὰ μέρη, ὥστε ἐὰν ἐπιθυμῆτε νὰ ἀναπτύχθῃ ἡ ὕψ' ὡμῶν καλλιεργούμενη Ἀσκληπιάς, θέσατε ταύτην ἐν τῷ διαδρόμῳ ἢ τῇ εἰσόδῳ τοῦ οἴκου καὶ βαντίζετε τὰ φύλλα αὐτῆς καθ' ἑκάστην.

ΠΟΙΗΣΙΣ
ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ.

Ποῖα φρικτὴ ἀνήμεσις τὸν τοῦν μου σενταράτεσι,
τοῦ πᾶ εὐθότος ἰνδαλμα παρίσταται ἐμπρός μου,
ὡς ἄωμον τερτίθονον ἄνθος ἐντὸς ἐνόςμου
εἰς λάπας τὴν καρδίαν μου ἐκ νέου τὴν ἐλάττει.

Ἐἶνε ἐκείνης ἡ εἰκὼν τῆς δευτεροῦς ἐκείνης,
ἥτις ποτὶ εἰς τὰς ἐμὰς ἐγκλίπτοισι ἀγκύλας
μοῦ ὤμνε τὸν ἔρωτα, καὶ μετ' αὐτῆς ὁ τάλας
ἐθρήνηεν ὅταν ἀσθενῆς ἦτο ἐπὶ τῆς κλίνης.

Ἐκ τῶσων οἴμοι, ἀπνηθοῦς, κατέπεσεν ἐκείνη
καὶ τὴν λαμπρὰν νεότητά τῆ εἶχεν ἀφαιρέσῃ,
καὶ θλ θερὸν μείδιμα σ' τὰ χεῖλη εἶχε θέσῃ.
Καὶ ἔκλειεν βαρβαλγίης ὡς φθινοπόρου κρείου.

Θὰ ἀποθάνω μ' ἔλεγε. Μὴ κλαίεις θ' ἀποθάνω
καὶ ἡ ἀθά μὸν ψυχὴ ἄλλοθ θὲ πτερυγίσῃ.
Πρόσεξον ὅμως θεῖ ἐν, ἐν βλέμμα θὲ γυρίσῃ
νὰ ἴδῃ ἂν τὴν ἀγαπῆς κ' ἔχει ἀκόμη ἐπάνω.

Καὶ ταῦτα ἐσθιρίζουσα ἐδάκρυεν ἡ κόρη
καὶ θλίβουσα πλειότερον τὰς ἀδονάτους χεῖρας,
«Προβαίνω εἰς τοῦ Λάρονος, μοῖ ἔλεγε, τὰς θύρας»
«Ἄλλοίμονον μὲ ἤγγισε τὸ ἀσπλαγχνὸν τοῦ δόρν.»

Ὀλίγον χρόνον ὕστερον ἀπέθανεν ἡ κόρη
κ' ἐσθίεσθ ὡς ἀπτεῖ χρυσῇ τὸ ζωηρὸν τῆς πνεύμα.
Εἰς τὰς ἀγκύλας του αὐτὰς ἀπέθανεν ἡρέμα
καὶ θνήσκουσα, περιπαθῶς Ἐκείνη μ' ἔδεώρει.
Ἐν Πειραιεὶ τῇ 21 Μαρτίου 1885.

I. N. T.

TO MISS AGNES SMITH

Reprinted from the «Apollo» December 1884.

Stands impressed a lovely symbol on thy letter sent to me.
But, alas! my eyes are clouded, and its form I cannot see;
Yet there comes from it a whisper, as of voices in the air—
These be Sparta's ancient laurels these be Delphi's myrtles
[rare!
What more beautiful to view? What more pleasing to the eyes!
Fresh with Hellas' limpid dew and the fragrance of the skies
Laurels proud and fragrant myrtles, canst thou find aught finer
[here,
O thou daughter famed of Albion, to become thy symbol dear?

Pardon me! The soil of Hellas only rears such sprigs of fame,
She alone can yield thee emblems spotless pure as is thy name;
With thy very hand she plucks them, and with grateful heart
[she wears
Round thy works a shining garland of her far famed classic
[leaves.

JAMES V. GIBSON.

Swaynethorpe. December 1884.

Σημ. Δ. «Ἀπόλλωνος» εὐχαρίστως δημοσιεύσωμεν καὶ ἕτεραν μετάφρασιν τοῦ πρὸς τὴν δεσποινίδα Α. Σμιθ ποιηματίου ἡμῶν δημοσιευθεῖσαν ἐν ἰδιαίτερῳ πολυτελεῖ δελτίῳ ὑπὸ τοῦ ἀρίστου Ἀγγλοῦ ποιητοῦ κ.κ. James Gibson.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Ἐν τῷ φύλλῳ Φεβρουαρίου, ἐν τῇ περὶ Θεσσαλονικῆς διατριβῆς ἀνάγνωθι Θεσσαλονικὴ ἀντι Θεσσαλονικῆ ἐν στίχῳ 5. Ἄντι ἤριξε μετὰ, ἀνάγνωθι ἤριξε κατὰ, ἐν στίχ. 12. Ἄντι Ἰανουάριος ἀνάγνωθι Ἰανουαρίῳ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ Β'. ΤΟΜΟΥ.

Πρόλογος σελ. 193. Επίλογος σελ. 369.

Ἱστορικά.

Ἱστορικὰ ἐπανορθώματα, σελ. 200, 209.—Περὶ τῶν ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ Μελιδονίου τῆς Κρήτης τραγικοῦ ἐπεισοδίου, σελ. 198.—Ταξείδιον Πατριάρχου, σελ. 247, 260, 281, 219, 310, 324, 345, 365.—Παρατηρήσεις τινές ἐπὶ τοῦ ζητήματος τίνες ἦλθον κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐν Ἑλλάδι, σελ. 321, 340.—Περὶ τοῦ Port-Royal, σελ. 195, 211.

Τοπογραφία καὶ Περιηγήσεις.

Πίνακες τῆς Ἀττικῆς, σελ. 241.—Μία λέξις περὶ Θεσσαλονίκης, σελ. 342.—Ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Χίον σελ. 213, 830, 347, 363.

Ἀρχαιολογικά.

Κατάλογος τῶν ἀρχαίων νομισμάτων τῆς συλλογῆς Α. Ν. Μελετοπούλου, σελ. 274.

Πολιτειακά.

Περὶ Ἀλβανικοῦ Συνδέσμου, σελ. 104, 214, 233, 244.

Ἐπιστημονικὰ καὶ Ζωολογικά.

Περὶ τοῦ τρόπου τῆς συνεννοήσεως τῶν ζώων, σελ. 201.—Ἡ λειτουργία τοῦ σπληνός, σελ. 207.—Ἡ Ναῦς σελ. 216.—Περὶ μακροβιότητος, σελ. 349.

Ἐπιστημονικὰ μελέται.

Περὶ διαβάσεως τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, σελ. 227.

Φιλοσοφία. Φιλολογία. Κωμικὰ.

Ἐμμετρος μετάφρασις τοῦ ἔξματος τοῦ Τυρταίου, καὶ ἀπόσπασμα τοῦ Εὐριπίδου, σελ. 225.—Ἐπιστολιμαία διατριβή, σελ. 234.—Γραμματολογία Βέργ. σελ. 250.—Τὸ δρᾶμα παρὰ τοῖς Ἰσπανοῖς Πέτρος Κάλδερων, σελ. 274.—Σημειώσεις ἐκ Γερμανίας. Ἡ ἐπέτειος τοῦ Σεδᾶν καὶ τὰ ἰδεώδη τοῦ ἐν Γερμανίᾳ κοινωνισμοῦ, σελ. 339, 358.—Περὶ Πνευματισμοῦ, σελ. 353.—Γλωσσικαὶ παρακρούσεις, σελ. 348.—Αἱ κινούμεναι τρέπεζαι, σελ. 293.—Ἡ Χριστιανὴ Γυνή, καὶ ἡ Χριστιανικὴ ἐξουσία σελ. 372.

Μελέται βιογραφικαί.

Ῥενιέρης Σέρρας, σελ. 236.—Ἀρνώλ, σελ. 257.—Ῥοβέρτος Κώχ, σελ. 43.—Γ. Ζαλοκώστας, σελ. 207.—Ἰωάννης Μίλτων, σελ. 328.—Νικόλαος Σέρρας, σελ. 218.—Ἀντώνιος Ῥοδοστάμος, σελ. 219.—Ἀγνή Ι. Σμίθ, σελ. 375.

Διηγήματα.

Ἡ προγεγραμμένη, σελ. 202, 223, 238, 251, 265.—Τὸ κακόπαιδο, σελ. 204.—Ἡ ἐξ ἀτυχήματος εὐτυχία, σελ. 249.—Μουσουργός καὶ Ἀμαξηλάτης, σελ. 262.—Ἡ Μαγδαληνή, σελ. 286, 301, 317, 332, 349.—Μία νύξ ἐν τῷ Βασπόρφ, σελ. 330.—Μιᾶς ἡμέρας εὐτυχία, σελ. 329.—Ἡ παράφρων Γραία, σελ. 381.

Ἦθη καὶ Ἔθιμα.

Γαλαξειδίου ἀρραβῶνες, σελ. 219.—Γάμοι, σελ. 284, 361.

Δημοτικαὶ Παραδόσεις.

Τὸ Χριστόφαρον, σελ. 279.—Ἡ Φλέβαις, σελ. 298.—Τὸ Κλαψοπούλι, σελ. 326.

Ἱστορικὰ Ἐπεισόδια καὶ Ἑλαφραὶ Διατριβαί.

Ἄθως ἀπατεῶν, σελ. 206.—Σολομώντειος κρίσις, σελ. 232.—Προκοπὴ Στεῖρα, σελ. 250.—Ἀπροσδόκητον Ἐπεισόδιον, σελ. 213.—Δημοτικὸν θέατρον Πειραιῶς, σελ. 278.

Βιβλιογραφία.

Μαυροκορδάτειος Βιβλιοθήκη, σελ. 253.—Περιοδικὸν Φαρμακευτικῆς Ἐταιρίας, σελ. 224.—Ποικίλη Στοά, σελ. 346.—Μάρκου Ῥενιέρη. Ἱστορικαὶ Μελέται, σελ. 289, 305.—Περὶ τοῦ τρίτου τόμ. τῆς Γραμματολ. τοῦ Βεργίου σ. 370.

Γνωμικά.

Τοῦ δολοφονηθέντος προέδρου τῆς Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας ἐξ ἀνεκδότου συγγράμματος τοῦ Φιλλέλληνος Κ. Ραϊνχόλδου, σελ. 270.—Γαρφήλδ, σελ. 331.

Ποικίλα.

Ποικίλα, σελ. 205, 223, 315, 352, 370, 285, 332, 349.—Σύμμικτα, σελ. 300, 367.—Μωσαϊκά, σελ. 338, 270.

Νεκρολογίαι.

Ἐλεγείον ἐπιμνημόσυνον εἰς Ἐμμ. Κ. Στρατουδάκη, σελ. 216.—Εἰς Φωτεινὴν Οἰκονομίδου, σελ. 217.—Εἰς Θεοφάνην Κωτσοπούλου, σελ. 220.—Εἰς Γ. Διονυσιάδην, σελ. 254.

Ἀρθοκομία.

Περὶ Ἀσκληπιάδος τῆς σαρκώδους σελ. 383.

Ποιήσεις.

Δὲν σέ μέλει, σελ. 207.—Ἡ τρώικα, σελ. 207.—Ἄνοιξις σελ. 208.—Ἄσμα ἐκ τῆς Mignon τοῦ Γκαίτε. Ἀποχαιρετισμός. Εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς, σελ. 224.—Τῷ ἀπόντι φίλῳ Γ. Κ. Σ. Ἡ ζῆλια. Τῇ δεσποινίδι Κ. Ἡ Λεβεντιά. Εἰς μαρμαμένον ῥόδον, σελ. 240.—Τραγῶδι. Γρατί, σελ. 255.—Εἰς τὰ λουτρά τῆς. Ἡ Λόρε-Λάυ. Ὁ χαιρετισμός, σελ. 256.—Αἱ Τέρψεις μου. Ἐκ τοῦ «Βιβλίου τῶν ἔξματων», σελ. 271.—Αἱ δύο ψυχαί. Εἰς λεύκωμα κόρης. Στιγμαί, σελ. 272.—Ἐρωτικὴ ῥοδή. Μετὰ δέκα ἔτη, σελ. 288.—Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ Δ. Κ. Σακελλαροπούλου, σελ. 303.—Τὸ Ὄρφανό. Ἀναχώρησις. Παράπονον. σελ. 304.—Ἄν ἀγαπῶ. Εἰς Πανσέν. Ἀπομάρχω ποιητῆ. Τῇ δεσποινίδι Σμίθ, σελ. 320.—Τῷ Αἰμιλίῳ. Ὁ τυφλὸς τῶν ὄρφανῶν. Εἰς τὸ λεύκωμά τῆς, σελ. 336.—Πρὸς τὸν Σωτήρα. Τῷ Εὐγενεστάτῳ παιτητῇ Κ. Βαρδουνιώτη, σελ. 351.—Σοφία. Το thn Esteemet Miss Agnes Smith tran slatel frem Creek, σελ. 352.—Τὸ παράπονό μου. Ἀπάντησις τῷ Γ. Λαφρών.—ά. Madam Toujours le Meme, σελ. 353.—Τῇ Ἀγνῇ Σμίθ σ. 377.—Ἀνάμνησις σ. 383.—Το Miss Agnes Smith σελ. 383.

Εἰκόνες.

Τὸ δίπλωμα τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας, σελ. 200.—Ἐμμ. Κ. Στρατουδάκης. Φωτεινὴ Οἰκονομίδου, σελ. 217.—Λ. Δρόσης, σελ. 232.—Σαμβώρ, σελ. 248.—Ῥοβέρτος Κώχ, σελ. 264.—Πρόσοψις τοῦ δημοτ. θεάτρου Πειραιῶς, σελ. 280.—Γ. Ζαλοκώστας, σελ. 296.—Τὸ μνημεῖον τοῦ Καραϊσκάκη, σελ. 312.—Ἡ Ναῦς, σελ. 316.—Ι. Μίλτων, σελ. 328.—Ἀλέξανδρος Πούσκιν, σελ. 344.—Ἐρρίκος Ἄϊνε σελ. 361.—Ἀγνή Σμίθ, σελ. 376.